202

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 203 (8423) | 1957 оной августын 28, среда | Сэн 20 мүнгэн

Үнеэн бүридэ 10 тоннооhoo, эхэ хонин бүридэ 2 центнерһээ бага бэшэ силос дарая!

Социалистическэ мүрысөө һайнаар хүтэлбэрилхэ

Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе эрхим угтахын тулада орон дотор дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, республикымнай малшад угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр, эдэбхитэйгээр ажаллана.

Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг ехээр абадаг болохо тухай партиин правительствын уряагаар зориглоһон хүдөө ажахымнай хүдэлмэрилэгшэд дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгануудые абаа. Уялгынгаа ёһоор мүнөө жэлдэ республикымнай колхоз, совхозууд 30 мянган тонно хүрэтэр мяха абаха, тиихэдэ 30 мянганһаа үсөөн бэшэ гахай шахаха, 88 мянган тонно һү һааха байна. Үнеэн бүридэ 10 тонно силос, эхэ хонин бүридэ хоёр центнер силос дараха, малдаа хүсэд хүрэхөөр тэжээл бэлдэхэ ёһотой. Ургаса богони болзор соо хуряажа, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө сагһаань дүүргэхэ зорилго табигдана. Зарим аймагууд түсэбһөө гадуур гүрэндэ таряа тушааха уялга абаа. Курумканай, Баргажанай, Сэлэнгын, Кабанскын, Түнхэнэй, Байгал-Кударын аймагуудай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд бүри дээшэлүүлһэн уялгануудые абажа, ерээдэхи табанжэлэй эсэстэ ноо, һү, мяха абалгаяа 2,5—3 дахин ехэ болгохо гэһэн зорилго табиба.

Иигээд байхада абаһан уялгаяа алдуугүй дүүргэхын түлөө оролдохо хэрэгтэй. Тиимэһээ партийна организацинуудай зүгһөө ажалшадай үүсхэл эдэбхиие толгойлхо, социалистическэ мүрысөө тодорхой һайнаар хүтэлбэрилхэ шухала. Мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, тодорхой һайнаар хүтэлбэрилбэл ажахын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ажалшадые бүгүдые эмхидхэхэ, тэдэниие хүдэлгүүлхэ хүсэтэ арга болодог байһаниинь мэдээжэ.

Хэдэ хэдэн партийна организаци социалистическэ мүрысөөе бодотоор эмхидхэжэ, ажал хүдэлмэреэ урагшатайгаар ябуулдаг болонхой. Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци (секретариинь К. Калашников) мүрысөө муу бэшээр хүтэлбэрилнэ. Мүрысөөнэй нүлөө ехэтэй байхын тулада һаалишадайнгаа абаһан уялгануудые һара, арбан хоног бүридэ хубаатаад, үдэр бүри һааха даалгабари үгэдэг, мүрысөөнэй дүн показателиин доскада бэшэгдэжэ, мүн ондоошье аргаар тунхаглагдадаг байдаг. «Һаалишадай үдэрэй» үнгэрэгдэхэдэ мүрысөөнэй дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэдэг, түрүүшүүл урмашуулагдадаг. Тиихэдэнь мүрысөөн тодорхой, нүлөө ехэтэй болодог байна. Үбһэшэдэй дунда мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Түрүү ябаһан үбһэшэдтэ үбһөөр нэмэлтэ түлбэри үгтэнэ.

Иигэжэ мүрысөө эмхидхэхэдэ үрэ дүнтэй байдаг. Колхозой олон һаалишад үнеэн бүриһөө 1200—1300 литр һү һаажа, жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргэнхэй. Үбһэ хуряалгын түлэг үедэ, энэ хүдэлмэридэ 400 шахуу хүн хабаадаа. Мүнөө тэжээл бэлдэлгэ дүүрэхэнь ойртожо байнхай. Ургаса хуряалгада колхоз бэлэдхэл һайнтайгаар ороо. Гахай шахалга муу бэшээр табигданхай. Гансахан июнь соо 180 центнер гахайн мяхан гүрэндэ тушаагдаа.

Курумканай аймагай Калининай, Кяхтын аймагай Ленинэй, Заиграйн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай партийна эхин организацинууд мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ, бага бэшэ анхарал хандуулна.

Гэхэтэй хамта, ажалшадай үүсхэл эдэбхиие һулаар толгойлдог партийна организацинууд үшөөл олон байһаар. Жэшээлхэдэ, Хоринн аймагай Ашангын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдысэ эмхидхэгдэнхэй. Партийна организацинь (секретариинь нүхэр Д. Цыбиков) мүрысөө оройдоошье хүтэлбэрилнэгүй. Малшадай, үбһэшэдэй мүрысөөнэй дүн гаргагданагүй. Тиимэһээ, түрүүшүүлые урмашуулха, гээгдэгшэдые урагшань татаха хэмжээн абтанагүй. Үбһэ хуряалгань эндэ ехэ гээгдэлтэй, мүн һү һаалгааршье арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ шаданагүй.

Мүн Баргажанай аймагай Уланай сомоной Ленинэй, Сталинай, Зэдын аймагай «Эрдэм» колхозуудай, бусад зарим колхоз, совхоз, МТС-үүдэй партийна организацинууд мүрысөө хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ анхарал багаар табина.

Социалистическэ уялгануудайнгаа дүүргэлтэ хангаха, мяха, һү, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые хүсэхэ тухай партиин табиһан түүхэтэ зорилго бэелүүлгэдэ хубитаяа оруулалсахын тулада колхоз, совхоз, МТС-үүдэй партийна организацинууд хүдөөгэй ажалшадай эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлхэ, социалистическэ мүрысөө бүри ехэ далайсатайгаар эмхидхэхэ, тэрэниие тодорхой һайнаар хүтэлбэрилхэ уялгатай гээшэ.

Хамагай түрүүндэ мүрысэгшэдэй һара, арбан хоног, үдэр бүри дүүргэхэ хүдэлмэрииень тодорхойлжо үгэхэ, мүрысөөнэй дүн хододоо гаргажа, толилжо, зүбшэн хэлсэжэ байха, абаһан уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь колхознигуудта туһалха шухала.

Мүрысөөндэ түрүүлэгшэдые урмашуулха гээшэ ехэ удхашанартай. Тиимэһээ даалгабаряа үлүүлэн дүүргэгшэдтэ нэмэлтэ түлбэри үгэдэг байхада таатай. Мүрысэгшэдэй байра байдал һайжаруулха, культурна эрилтыень хангаха тухай партийна организацинууд оролдохо ёһотой. Даалгабаряа хүсэд дүүргэдэггүй хүнүүдтэй хөөрэлдэжэ, гээгдэлэйнь шалтагаан саг соонь элирүүлхэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ гарахадань туһалха гээшэ мүрысөө хүтэлбэрилгын шухала арга болоно.

Социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр ябуулха, зоной дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ КПСС-эй обкомой VI пленум онсо анхарал хандуулһан байна. Пленумэй заабариие бэелүүлэн, партиин айкомууд, аймгүйсэдкомууд партийна эхин организацинуудай мүрысөө эмхидхэхэдэнь саг үргэлжэ туһалха ёһотой.

К. Е. Ворошилов Президент Хо Ши Минтэй уулзаба

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов Эхэ нютагтаа бусажа ябахадаа СССР-тэ тогтоһон Вьетнамай Демократическа Республикын Президент Хо Ши Минтэй августын 26-да уулзаа.

Түрүүлэгшэ Президент хоёр үнэн сэдьхэлһээ зохид тэнюунээр хөөрэлдөө.

Вьетнамай Ажалшадай партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүн Хоанг Ван Хоан, ДРВ-гэй Культурын министр Хоанг Минь Зиам, ДРВ-гэй Элүүрые хамгаалгын министрын орлогшо Фам Нгок Тхак, СССР-тэ байдаг Вьетнамай Демократическа Республикын Элшэн Сайд Нгуен Ван Кинь хөөрэлдөөнэй үедэ байлсаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. Д. Чубинидзе, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. В. Кузнецов, Вьетнамай Демократическа Республикада байдаг СССР-эй Элшэн Сайд М. В. Зимянин, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын Зүүн Урда Азиин Таһагые даагша Б. М. Волков советскэ талаһаа хөөрэлдөөндэ хабаадаа. (ТАСС).

Нүхэр Хо Ши Минтэй уулзалган болобо

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүд М. А. Суслов, О. В. Куусинен болон КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат М. Г. Первухин Эхэ нютагаа бусажа ябаһаа Москвада тогтоһон Вьетнамай Демократическа Республикын Президент Хо Ши Минтэй августын 26-да уулзаа.

Хани халуун оршон байдалда үнгэрһэн энэ хөөрэлдөөнэй үедэ хоёр талые һонирхуулжа байгаа асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Вьетнамай Ажалшадай партиин политбюрогой гэшүүн Хоанг Ван Хоан, СССР-тэ байдаг Вьетнамай Демократическа Республикын Элшэн Сайд Нгуен Ван Кинь, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. В. Кузнецов, КПСС-эй ЦК-гэй таһагые даагша Ю. В. Андропов, Вьетнамай Демократическа Республикада байдаг СССР-эй Элшэн Сайд М. В. Зимянин, СССР-эй МИД-эй Зүүн Урда Азиин оронуудай Таһагые даагша Б. М. Волков гэгшэд хэлсээндэ хабадаа.

* *

Хэлсэһэниинь олон аад, хэһэниинь бага

Мал ажал ехэтэй «Улаан Эрхирик» колхоз үбһэ хуряалгаараа Заиграйн аймаг соо хамагай хойно ябана. Энэ колхоз бүхы дээрээ 3401 гектар сабшалантай юм. Үбһэндэ оролгон багаар колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Санжимитыпов иигэжэ хөөрэгшэ һэн: «Мүнөө жэл манай сабшалан нёдондонойхиһоо дутуугүйгөөр ургаа, хамаг хүсэеэ элсүүлжэ, малайнгаа тэжээл хүсэд дүүрэн абахабди».

Теэд мүнөө тарянда орожо байха үедэ энэ колхоз сабшалангаа хахадлаашьегүй. 1384 гектар сабшагдажа, тэрэнэйнь 1178 гектар тармагдаһан, 1082 гектарайхинь сомогдоһон байна. Иигэжэ хоёр-гурбан зуугаад гектарай үбһэн тармагдаашье, сомогдоошьегүй, гутажа хэбтэхэ юм.

Колхозой правлениин ба парторганизациин табиһан түсэбэй ёһоор, малай тэжээл бэлдэхэ хүдэлмэридэ 266 хүн, 21 морин косилка, 2 тракторна косилкын агрегат хабаадаха байгаа. Теэд үбһэндэ орохын урда тээ гоё гоёор хөөрэлдэһэн аад, мүнөө сабшалан дээрэ оройдоо 180-аад хүн, 15 морин косилка, тракторна косилкын нэгэ агрегат хүдэлнэ. Эдэ хүнүүдшье мүртэйгөөр ябанагүй, машина техникэ бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана. Үбһэ хуряажа байһан колхознигууд болон механизаторнуудай хоорондо социалистическэ мүрысөөн һайса эмхидхэгдэнэгүй.

Эндэ гансашье үбһэ хуряалга иигэжэ унжагайраа бэшэ, мүн силос даралга тон муугаар ябуулагдана. Энэ колхоз оройдоо 30 гектар наран сэсэг таринхай юм. Тэрэнь үшөө ургаһаар зандаа. Оройдоо 113 тонно силос ногоогоор дарагдажа, түсэб 3,5 процент болгогдоо. Колхозой баян тала дайдада силос дарахаар элдэб янзын үбһэ ногоон элбэг юм. Теэд энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд силос даралгада анхаралаа табинагүй. Набшаһата тэжээлээр мал эдеэлүүлхэдэ, илангаяа хони тэжээхэдэ ехэ һайн. Энээниие эндэхид үшөө ойлгоогүй гээшэ ха. Ушарынь арга боломжотой аад, набшаһата тэжээлшье бэлэдхэлгэ хэрэглэгдээгүй байшоо. Түсэбэй ёһоор 200 тонныи орондо оройдоо 23 тонно набшаһата тэжээл бэлдэгдээд дүүрэшэһэн байна. Малай тэжээл юун дээрэһээ иимэ муугаар бэлдэгдэжэ байнаб гэхэдэ, колхозой правлени болон партийна организациин зүгһөө ёһотой һайн эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулагданагүй. Бригадануудта ажалай журам һула.

Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхоздо малаа тэжээлээр хүсэд хангажа шадаха арга боломжо дүүрэн бии. Тиимын тула таряа хуряахатаяа хамта, үбһэ сабшалга, силос даралгаяа шамдуу түргэн ябуулха хэрэгтэй.

А. Рябоволов.

Сандаг Доржиевай түрүү звено

Адуу малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл, бэлэдхэхын түлөө Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүд шармайн оролдоно. Энэ жэлдэ хура бороо хожомдожо ороошье һаа, үбһэ ногооной ургаса даншье муу бэшэ юм. Илангаяа Холбоолжоной талада ногооной ургаса һайн. Эндэ гектар бүриһөө адагынь 12 центнер үбһэн абтана гэжэ звеньевод Доржиев мэдүүлнэ.

Холбоолжон, Орхойто, Шанартада уһалагданхай сабшалан бии юм. Луговодууд Сандаг Доржиев, Бата Базаров болон Балдан Ашатуев гэгшэд сабшалангаа жэлһээ жэлдэ һайнаар уһалжа, шулууень түүдэг, буртаг газарнуудыень арилгадаг байха юм. Энэ сабшаланһаа элбэг ехэ үбһэ хуряажа абахын түлөө «Коммунизм» колхозой гэшүүд, һаалишад, хонишод, мүн һургуулиин һурагшад, бултадаа зуугаад хүн хүдэлһөөр үнинэй. Үбһэшэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ, хонин ажалай бригадын звеньевод Сандаг Доржиевай звено түрүүлжэ ябана. Доржиевай хүтэлбэри доро хүдэлжэ байгаа колхознигууд хоёр зуугаад гектар сабшалан сабшаад, найма-юһэн сомоо үбһэ абаад байна. Шугы бургааһатай буртаг газарнуудые гар хажуураар сабшалгада Екатерина Звягинцева, Клавдия Това гэгшэд шалгаран гаранхай. Звеньевод Доржиев өөрөө ажалдаа айхабтар шударгы, залуушуулые ажалай дүй дүршэлтэй болгохын түлөө оролдодог эмхидхэлшэ байна. 10-дахи класста һураха Очир Дамбаев, 8-дахи класста һураха Булад Дамбаев гэгшэд Доржиевай хүтэлбэриин ашаар, үдэр бүхэндэ нормоёо үлүүлэн дүүргэнэд.

Мүн һүнэй товарна фермын үбһэшэдэй звеньевод Базар-Дара Цырендоржиев колхознигуудай ажалые зүбөөр эмхидхэнэ. Фермын һаалишад үдэрөөр ябажа, үбһэ сабшалсана, хуряалсана. Иигэжэ үбгэн залуугүй үбһэ сабшалга, хуряалгада хабаадалсаһанайнгаа ашаар 37560 центнер эрхим шанартай үбһэ бэлдэжэ абаха зорилгоёо дүүргэхэнь лабтай. Энэ зорилгоёо бодото хэрэг болгохын түлөө бултадаа хүсэ шадалаа элсүүлнэ.

Н. Тамжитова.

УГЛӨӨГУУР

Аглаг сэлгеэ нуганuудай
Амаран дууража байхада,
Үбһэшэдэй отогой дэргэдэ
Эртэшэ тогоошод абяатай.

Зунай тэнюун үглөөгүүр
Жэнгирһэн косилкын абяантай
Баахан дууша булжамуур
Баһал аялгаа ниилүүлээ...

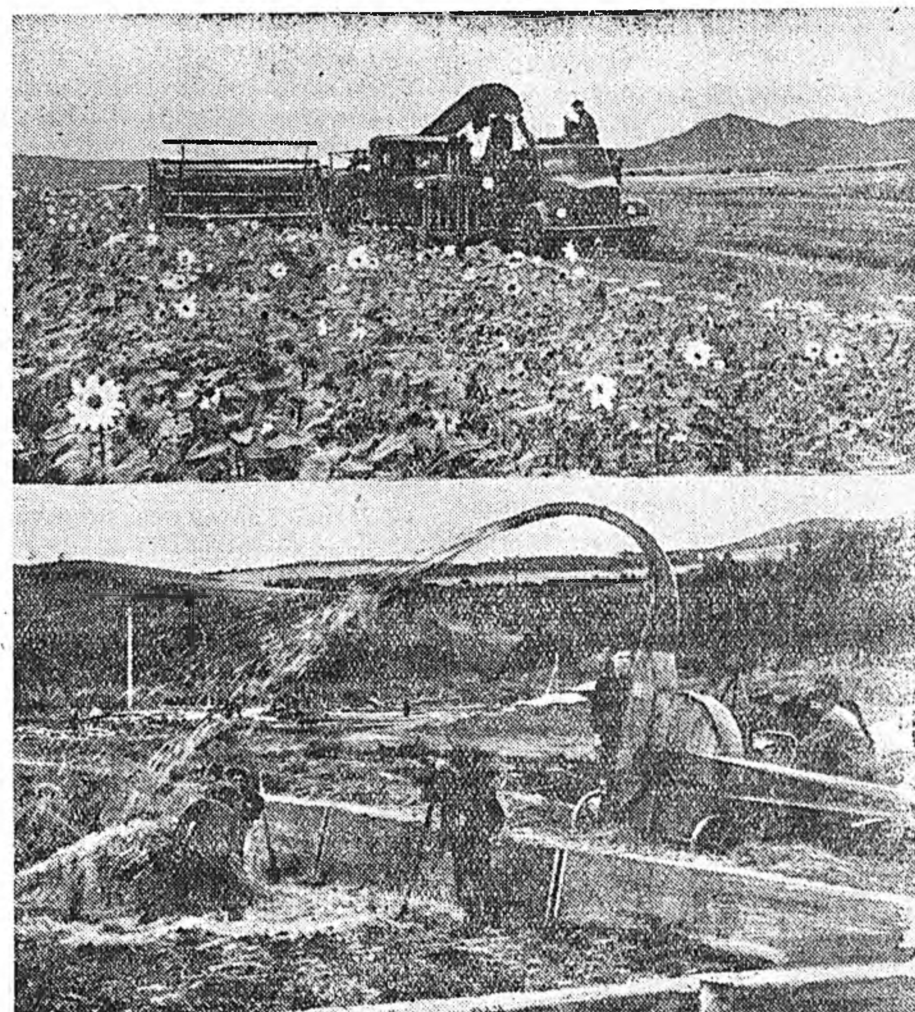
Үсхэн хяагаар суутай
Үлзэйтын Гомботоной буусада
Шуран хажууршад шууяатай,
Шурьяса хирган сабшанад.

Наһаар залуухан Мэдэгмаашын
Нэтэрүү хүдэлхынь харахадаа,
Мүнхэ баабай урмашаһан
Мүрысөөд турша гэбэл даа.

...Алтаран гараһан наранай
Арюухан үглөөнэй туяанда
Залгаа мүрнүүд зурынхай
Захагүй нэмжээрэн харагдабал даа.

Ч-Ц. Санжиев.

* *

Тарбагатайн аймагай «Гигант» колхоз мүнөө жэлдэ наран сэсэг тарижа, гектар бүриһөө 300-гаад центнер ургаса абаа. Энэ ургасаараа 500 тонно силос дараа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (дээрэнь) силосно комбайнаар наран сэсэг хуряажа ябана. Наран сэсэг хэршэжэ, силос даража байна (доронь).

А. Мантаевай фото.

Үдэртөө 100 тонно силос дарана

Тарбагатай. (Телефоноор абтаба). Ехэ-Куналейн МТС-эй харьяата колхозууд ниитынгээ ашаг шэмэтэ адуу малдаа шэмэтэ тэжээл болохо, силос даралгые һүүлэй үедэ үргэн далайсатайгаар ябуулжа байна. Илангаяа Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Рыбаков, парторганизациин секретарь нүхэр Юрьев) силос даралгые эмхитэйгээр ябуулна. Тус колхоз КПСС-эй райкомһоо, аймгүйсэдкомһоо үгтэһэн графигай ёһоор августын 20-һоо 25 болотор 500 тонно силос дараха түсэбтэй байһан аад, 525 тонно дараа. Тиигэжэ үдэр бүхэндэ зуу гаран тонно силос дараһан байна. Мүнөө тус колхоз 1200 шахуу тонно силос дараа.

Энэ колхоз сентябриин 15 болотор хамтадаа 6 мянга шахуу тонно силос дараха гэхэ гү, али үнеэн бүридэ 10 тоннонһоо бага бэшые дарахаар шиидэнхэй юм. Силос даралгада колхозой дүрбэн таряан ажалай бригада хабаадалсана. Мүн МТС-эй тракторна бригадын (бригадирынь нүхэр Кушнарев П. М.) механизаторнууд эдэбхитэйгээр силос даралсана.

А. Чебунин.

Республикын МТС-үүд болон совхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй ябаса тухай

1957 оной августын 25-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

МТС-үүд	Үбһэ сабшалга	Үбһэ һуриалга	Силос даралга	МТС-үүд	Үбһэ сабшалга	Үбһэ һуриалга	Силос даралга
Шэнэ-Бэрээнэй	89,0	47,9	9,1	Тарбагатайн	64,5	40,0	10,7
Баргажанай	43,9	29,8	1,2	Жэрэмэй	43,7	17,6	21,9
Хүнтэйн	55,6	43,0	23,9	Ехэ-Куналейн	91,3	74,6	20,3
Бичурын	84,2	75,2	9,0	Түнхэнэй	89.2	43,4	25,4
Бага-Куналейн	85,0	44,8	18,8	Хэрэнэй	62,8	27,9	30,4
Охин-Булагай	63,5	50,8	8,7	Хоринн	52,6	21,8	17,8
Сагаан-Усанай	46,7	21,2	15,5	Хэжэнгын	79,1	40,8	33,3
Үшөөтэйн	37,5	10.5	13,9	Чесанын	71,2	38,6	21,0
Эгэтын	51,6	24,8	22,4	Закаменай	92,0	44,6	19,9
Нарһатын	69,1	41,6	15,8	Торинн	88,3	26,3	13,2
Курбын	65,2	40,9	13,6	Бургалтайн	73,1	19,2	26,7
Кабанскын	94,2	75,2	11,4	Иволгын	59,6	25,6	17.2
Тимлюйскэ	83,2	59,0	14,0	Саянтын	48,4	23,9	6,3
Ехэ-Кударын	72,1	42,4	16,8	Итанцын	63,9	34,2	21,1
Хамнигадайн	64,0	18,2	20,7	СОВХОЗУУД:			
Погранична	51,8	25,2	7,2	Боргойн	18,8	15,2	11,2
Гашейн	59,8	35,6	17,4	Бичурын	65,2	44,3	10,7
Хонхолойн	74,9	50,9	23,4	Яруунын	104,9	136,3	73,1
Суулгын	70,2	31,5	7,9	Кяхтын	54,9	30,5	33,5
Сэлэнгын	42,7	19,7	19,2	Сэлэнгын	38,6	11,1	41,1
Сүхын	49,5	21,6	22,9	Хоринн	43,6	25,2	6,9
				«Эрдэм»	45,3	36,3	13,9

Графигаа юундэ дүүргэнэгүйб?

Кударын аймагай колхозууд адууһа малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхын тула үнеэн бүридөө арбан тонно, эхэ хонин бүридөө 2 центнер силос дарахаар хараалаанхай юм.

Партиин Кударын айкомой болон аймгүйсэдкомой баталһан тусхай графигай ёһоор, Ехэ-Кударын МТС-эй харьяата колхозууд 13 431 тонно силос дараха түсэбтэй. Гэбэшье, олонхи колхозуудынь графигаа дүүргэнэгүй. Жэшээлхэдэ, «Путь к коммунизму» колхоз августын 15-һаа 25 хүрэтэр 756 тонно силос дараха ёһотой аад, оройдоо 500 тонно дараба.

Энэ колхозой полинуудай захаар хээрын үрмэдэһэ ногоон элбэгээр ургадаг. Мөөрөөшэ, Сагаан Арал гэжэ нютагуудта тэжээлэй үнэтэ культура—кукурузын ургаса яһала һайн. Тэдэ полинуудһаа мүнөө гектар бүриин дунда зэргээр 200 центнер ургаса абтана. Гэбэшье, эндэхи колхозуудта силос даралга муугаар эмхидхэгдэнхэй.

Силос даралгые таһалдуулжа байгшад ямаршье зэмэгүй үлэнэ.

Һүүлэй үедэ Ехэ-Кударын МТС кукуруза хуряаха 11 шэнэ комбайн абаа. Мүнөө колхоз бүхэндэ силосэй культура хуряаха 2 комбайн хүдэлнэ. Теэд машина техникээ муугаар ашагладаг дээрэһээнь, шэнэ комбайнууд түрүүшын үдэрһөө эбдэржэ, өөдтэй юумэ хэнэгүй. Мүнөөхи «Путь к коммунизму» колхозой Мөөрөөшэ нютагта силосэй шэнэ комбайн эбдэрээд, хоёр удэр һаатаба. Хара Бууса гэжэ газарта 40 тонныи багтаамжатай нүхэн соо 4 үдэрэй туршада силос дарагдаа. Иигэжэ удаан дарагдаһан силос ямар шанартай байха гээшэб? Комсомолшуудай бригадада силос хэршэдэг нэгэ машинадань 40 хүн хүдэлнэ. Ногоо зөөхэ мори тэргэ, машина дуталдана. Тиигээд тэдэ 40 хүниинь нэгэ машинын асарһан ногооe арбан таба минутын туршада хэршэжэ дүүргээд, дахин асартарнь миин һуужа, хүлеэхэ баатай болоно.

Олонхи колхозуудта силос даража байһан газарта үрмэдэһэ ногоо зөөлгэ муугаар эмхидхэгдэнхэй. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз графигай ёһоор августын 15-һаа 25 хүрэтэр 859 тонно силос дараха ёһотой. Теэд эндэ хүдэлдэг нүхэр А. Жарниковай тракторна бригадынхид 20 үдэрэй туршада оройдоо 150 тонно силос дараба. Энэ колхоздо хоёр силосорезкэ, хоёр шэнэ комбайн хүдэлдэг. Гэбэшье, тэдэнэй ажалайнь бүтээсэ тон бага. Шэнэ комбайнуудта машина техникэ багаар мэдэхэ, дайралдаһан лэ хүнүүдые һуулгана. Жэшээлхэдэ, Ивановка тосхоной бригадын (бригадирынь нүхэр Алемасов) силосэй ургамал хуряаха комбайнда юушье мэдэхэгүй Котамановые һуулгаһан байна. Тэрэнь машина мэдэхэгүй һэн туладаа, шэнэ комбайные хэрэгһээнь гаргаа.

Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеэр Ехэ-Кударын МТС-эй харьяата колхозууд 2600 тонно силос дараһан байгаа. 1957 оной августын 20-ной байдалаар, МТС-эй харяата колхозууд оройдоо 1300 тонно дараа. Иигэжэ ехэ-кударынхид силос даралгые даншье муугаар ябуулжа байна.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи комплексно бригадынхид силос даралга муугаар эмхидхэнэ. Эндэ хүдэлдэг нүхэр Дамбаевай тракторна бригадын механизаторнууд машина техникээ бүтээсэ багатайгаар ашаглажа, урагшатай юумэ хэнэгүй.

— Тракторай ябахадань силосорезкэ эбдэржэ, силосорезкын ябахада — тракторнай эбдэрнэ, яаха зон гээшэбибди? МТС-эй механигууд халта харагдаад лэ, үгы болошодог,—гэжэ тракторист нүхэр Ячлинов хөөрэнэ. Энэ хэлээшэнь зүб. МТС-эй главна инженер нүхэр Захаров хэды ябадагшье һаа, механизаторнуудтаа тодорхой туһаламжа хүргэнэгүй.

Зарим колхозуудай гэшүүд, тракторна бригадануудай механизаторнууд силос дараха түсэбөө һайнаар дүүргэһэнэй түлөө урмашуулха гэжэ КПСС-эй обкомой зааһан тухай юушье мэдэнэгүй.

Шаазгай гэжэ газарта нүхэр Капустинай тракторна бригадын механизаторнууд хүдэлдэг аад, табадахи үдэрөө 60 тонныи нүхэ дүүргэзгүй байһаар.

—Намарай саг ута юм. Тэрээхэн 1480 тонно силос даража үрьдихэл байхабди,—гэжэ бригадир нүхэр Капустин убайгүйгөөр хөөрэнэ.

Ехэ-кударынхид ойрын үдэрнүүдтэ силос дараха хүдэлмэреэ түргэдүүлхэ арга боломжотой. Машина техникээ хүсэд бүрин хэрэглэжэ, силос дараха түсэбөө дүүргэхые оролдохо ёһотой.

Д. Болхоев, манай корреспондент.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

АГИТАТОРНУУДАЙ СЕМИНАР

Ой модоной промышленностиин предприятинуудта хүдэлмэрилдэг агитаторнуудай табан үдэрэй семинар КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһаг тээсгэн үнгэргөө һэн.

Семинарта хабаадагшад Советскэ Союзай дотоодын болон гадаадын байдал тухай, промышленностиин тусхайта экономикын асуудалнууд тухай лекцинүүдые шагнаа, хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэлдөө.

Зургаадахи табанжэлдэ республикын промышленностиин хүгжэлтэ тухай КПСС-эй обкомой промышленно-транспортна таһагые даагша нүхэр Г. М. Левый лекци уншаба. «Забайкаллес» комбинадай үйлэдбэриин таһагай ахалагша инженер нүхэр Е. А. Затравин модо бэлэдхэлгэ дээрэ хэрэглэгдэдэг шэнэ арга дүршэл тухай хөөрэжэ үгөө.

Политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын республиканска отделениин научно-атеистическэ бюрогой түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Миронов мүнөөнэй эрхэ байдалда научно-атеистическэ пропаганда ямараар ябуулагдаха ёһотойб гэһэн элидхэл хэжэ, шагнагшадые ехээр һонирхуулаа.

Семинар дээрэ Баруун-Тарбагатайн леспромхозой агитатор нүхэр Н. А. Тенгайхин өөрынгөө хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэһэн байна.

—Леспромхозой гараж соо арбан нэгэдэхи жэлээ агитатораар хүдэлмэрилжэ байнаб, — гэжэ нүхэр Тенгайкин хэлэбэ. Манайда олон хүниие суглуулжа хөөрэлдэхэнь бэрхэтэй юм, тиимэһээ би заримдаа жолоошодые хоёр-гурбаарнь суглуулжа хөөрэлдэдэгби. Иитэжэ хүдэлхэдэ агитатор нэгэл темээр хэдэн хөөрэлдөө хэдэгшье һаа, хүн бүхэнэй эрилтые һайнаар мэдэхэдэ, хүдэлмэришэдэй хэжэ байһан ажалтай холбоотойгоор хөөрэлдөө үнгэргэхэдэ ехэ туһатай юм.

Үдын модо урадхуулгын конторын агитатор нүхэр Н. В. Хапкин хүдэлмэришэдэй дунда түрүү дүй дүршэл хайшан гэжэ дэлгэрүүлдэг тухайгаа хөөрэбэ. Энэ агитатор газетэ, журнал уншажа, эрдэмтэдэй ба үйлэдбэриин түрүүшүүлэй туйлалтануудтай танилсаад, шагнагшадтаа ходо хэлэжэ үгэдэг. Агитаторай дурадхалаар гол мүрэнэй модо урадхуулха шадалые хараада абан, уһанда модо табиха график шэнээр зохёогдожо, тэрэнэй ашаар участок модо урадхуулха даалгабаряа болзорһоонь урид дүүргээ.

— Манай Горхон гэжэ лесопунктда социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые саг соонь гаргажа, толилжо байха хэрэгтэ ехэ анхарал табигдана,—гэжэ Эрийскэ леспромхозой агитатор нүхэр А. А. Мерцалова хэлэбэ. Эндэ мүрысөөнэй дүнгүүд показателиин доскада үдэр бүри бэшэгдэжэ, ханын газетэнүүдтэ, «Дайшалхы хуудаһануудта» толилогдожо байдаг, үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ хэлсэгдэдэг. Мүрысөөндэ илагшадта үдэр бүри «Эрхим трактористда», «Эрхим модо хюрөөдэгшэдэ», «Түрүү жолоошондо» гэһэн вымпелнүүд барюулагдажа байдаг. Түрүү бригадада һарадаа нэгэ дахин дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг.

Семинарай үедэ агитаторнууд городой промышленна предприятинуудта ошоо, хэдэн научно-популярна фильмнүүдые, журналнуудые хараа.

Семинарай түгэсхэлдэ КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр Маслов ой модоной промышленностиин агитаторнуудай урда табигдажа байһан зорилгонууд тухай хэлээ.

А. Александров.

Түрэл орон доторнай

Хойто Донец-Донбасс каналай барилга үргэнөөр ябуулагдажа байна. Агууехэ Октябриин 40 жэлэй ой болотор Донбассай хойто нютагуудта болзорһоо урид уһа эльгээхэбди гэһэн уялга барилгашад абаа.

Энээхэн богони турша соо тэдэнэр 19 миллион кубометр шорой малтажа гаргаха, каналай һаба соо 300 мянган кубометр бетон жэгдэлэн табиха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: инженер Г. С. Зенюков (баруун гарһаа) болон модошо дархашадай түрүү бригадир Н. А. Войтович каналай барилгын нэгэ участогта.

ТАСС-эй фотохронико.

„Комета" гэжэ эхэнэрэй шэнэ час

ПЕНЗА. (ТАСС). «Комета» гэжэ эхэнэрэй гарай шэнэ часууд үни удаан туршагдаһанайнгаа һүүлээр мүнөө олоор худалдаанда эльгээгдээ.

Тон багахан хэмжүүртэй энэ час 16 бадмаа раага шулуутай. Гоё һайхан хабхагтай энэ час секундна стрелкэтэй, тиихэдэ тооһо оруулхагүй тусхай түхеэрэлгэтэй юм. Пружинань 40 час ябахаар заводилагдадаг. Мүнөө жэлдэ завод 45 мянган иимэ часуудые бүтээхэ.

Жэлэй эсэстэ тус завод «Весна» гэжэ мүн лэ эхэнэрэй шэнэ часуудые олоор бүтээхэ. Эдэ часууд тусгаар һайн ябадалтай байха юм. Тэдэнэй ута үргэниинь оройдоол 20 миллиметр. Корпусынь нээгдэхээр бэшээр хаагданхай, тиихэдэ центральна секундна стрелкэ, мүн шангаар доһолгоходо гэмтээлгэхэгүй түхеэрэлгэ бии.

93 мянган метр торгон бүд түсэбһөө гадуур нэхэгдэбэ

ЧКАЛОВ. (ТАСС). Чкаловай торгоной комбинадай бүд нэхэгшэд хоёрдохи хахад жэлэй эхиндэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа. Тэдэнэр түсэбһөө гадуур 100 мянган метр торгон бүд нэхэжэ гаргаха гэжэ шиидэбэ. Мүнөө комбинат 93 мянган метр торго түсэбһөө гадуур нэхээд байна.

ТАСС-эй МЭДҮҮЛГЭ

Научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэхэ түсэбэй ёһоор түби хоорондын баллистическэ ракетын туршалга, тэрэшэлэн ядерна болон термоядерна буу зэбсэгые тэһэлэн туршалга Советскэ Союзда амжалтатайгаар үнгэргэгдэбэ.

Үлэмжэ холын, түби хоорондын, олон шататай баллистическэ ракетэ һаяхан табигдаа.

Ракетын туршалга амжалтатайгаар үнгэргэгдэжэ, тэрэнэй наринаар бодомжолон зүб зохёогдоһые, мүн түхеэрэлгын шанар һайнтай байһые харуулаа. Энээнһээ урда хэзээшье хүртөөгүй үндэртэ ракетэ ниидээ юм. Богонихон саг соо айхабтар ехэ зай гаталжа, тус ракетэ ошохо газартаа хүрэбэ.

Дэлхэйн бүмбэрсэгэй ямаршье хуби руу энэ ракетые эльгээхэдэ болоно гэжэ туршалгын үрэ дүн харуулба. Түби хоорондын баллистическэ ракетэнүүдэй мүнөө бии болоходо, аяар холын газарта тэдэниие эльгээхэ арга боломжо олдоо. Тиигэжэ стратегическэ авиаци хэрэглэгдэхээ болихо байна. Юундэб гэхэдэ энэ авиациие мүнөөнэй буу зэбсэг гэмтээжэ шадаха байна бшуу.

Наукын хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ хубитын оруулагдаһые, мүн Советскэ гүрэнэй өөрыгөө хамгаалха шадалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ энэ научно-техническэ туйлалтын айхабтар ехэ удхашанартай байһыень хараадаа абан, түби хоорондын баллистическэ ракетэнүүдые бүтээлсэһэн, мүн тэрэниие табиха орёо хэрэгсэлнүүдые зохёолсоһон олон хүдэлмэрилэгшэдтэ Советскэ правительство баясхалан хүргөө.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ Советскэ Союзда ядерна болон термоядерна (водородно) буу зэбсэг хэдэн дахин тэһэлэн туршагдаа. Арад зондо аюулгүй байхыень хаража, туршалганууд аяар дээрэ хэгдэһэн байна. Туршалганууд амжалтатайгаар үнгэргэгдөө.

Эдэ хэгдэһэн туршалгануудтай дашарамдуулан, ТАСС иигэжэ мэдүүлхэ даалгабаритай:

Буу зэбсэг хуряаха тухай, тэрэ тоодо атомна болон водородно буу зэбсэгые хорихо, тэрэнэй туршалгануудые болюулха тухай асуудал ямаршье үрэ дүнгүйгөөр хэдэн жэлэй туршада Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида зүбшэн хэлсэгдэжэ байна.

Советскэ Правительство эб найрамдалай политикые шууд бэелүүлэн, зэбсэгтэ хүсэнүүдые болон гүрэнүүдэй буу зэбсэгые ехээр хороохо тухай, атомна болон водородно буу зэбсэгые хорихо тухай, эдэ буу зэбсэгүүдэй туршалгые болюулха тухай болон буу зэбсэг хуряалгын асуудалтай холбоотой бусад хэмжээнүүдые абаха тухай тодорхой дурадхалнуудые нэгэнтэ бэ... оруулһан байха юм. Гэбэшье, б... руун гүрэнүүд буу зэбсэг хуряа... талаар мүнөө болотор ямаршье б... дото хэмжээ абаагүй. Тиихэ... байтагай тэдэнэр мүнөө үеын з... шухала асуудалаар хэлсээ хү... замда элдэб эсын һаад хэнэ.

Холбоото Штадууд болон тэдэ... ханинар атомна, мүн водородно б... зэбсэгые хорихые арсахаһаа гад... ядерна буу зэбсэгэй туршалгые у... дуугүйгөөр, хойшолуулангүйгө... болюулха тухай хэлсээ баталха д... рагүй байна. Тэдэнэр энэ буу з... сэгээ улам олоор тэһэлэн турша... болонхой.

Баруун гүрэнүүдэй, түбхын ... рүүндэ США-гэй зүгһөө буу зэб... хуряаха тухай асуудалые һайна... шиидхэхэ дурагүй байһыень хара... даа абан, совет гүрэнэй аюул... байдалые хангаха зорилгоор б... зохихо хэмжээнүүдые Совет... Правительство абаха баатай бол... но.

Гэхэтэй хамта, атомна буу з... сэгэй туршалгые болюулха, мүн ... рэниие хорихо тухай, дэлхэйн бү... арадуудай һайнаар шиидхэгдэ... гэжэ ехээр хүсэжэ байгаа—б... зэбсэг хуряаха тухай асуудал... хэлсээ баталхын тулада Совет... Правительство саашадаашье ү... шангаар тэмсэхэ.

1941—1945 онуудта болоһон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ СССР-эй, США-гэй болон Великобританиин правительствонуудай толгойлогшонорой бэшэлсэһэн бэшэгүүд толилогдо...

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ, мүн илалта туйлагдаһанай һүүлээр түрүүшын хэдэн һарын туршада—1945 оной эсэс хүрэтэр СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын США-гэй Президентнүүдтэй болон Великобританиин Премьер-министрнүүдтэй бэшэлсэһэн бэшэгүүдые СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерство толилоо.

Дурсагдаһан үе соо Ф. Рузвельттэй, Г. Трумэнтай, У. Черчилльтэй болон К. Эттлитэй И. В. Сталинай бэшэлсэһэн бүхы бэшэгүүдынь тэрэ зандаа толилогдоо. Энэ ном хоёр томһоо бүридэнэ. У. Черчилль, К. Эттлитэй бэшэлсэһэн бэшэгүүд нэгэдэхи томдо, Ф. Рузвельт Г. Трумэн хоёртой бэшэлсэһэн бэшэгүүд хоёрдохи томдо оруулагдаа.

Энээнһээ урда дурсагдаһан бэшэгүүдһээ зоргоороо ямар нэгэн хубииень таһалан абажа, Советскэ Союзай хилын саана хэдэн дахин толилоод, дайнай үедэ СССР-эй баримталдаг байһан һанамжые хазагайруулан харуулха ушарнууд үзэгдэдэг байгаа. Иимэ ябадалай хойшодоо дабтагдахагүйн тулада, түүхын бодото байдалые зүбөөр харуулхын тулада эдэ бэшэгүүд хэблэгдэбэ.

СССР-эй МИД-эй дэргэдэ дипломатическа документнүүдые хэблэхэ талаар Комисси эдэ бэшэгүүдые хэблэлдэ бэлэдхээ. Хэдэн советскэ эрдэмтэд, дипломадууд бо... журналистнууд энэ Комиссида о... но.

Тус Комиссиин бэлэдхэһэн дип... матическа документнүүдһээ эдэ ... шэгүүд эгээн түрүүн хэблэгд... «СССР-эй гадаадын политикын д... кументнүүд» гэһэн олон том ... мүнөө үедэ хэблэлдэ бэлэдхэгд... байна гэжэ мэдээсэгдэһэн бай... Гадна, хэдэн бусад номууд бэл... хэгдэнэ.

Политическэ литература гар... даг гүрэнэй хэблэл дурсагда... бэшэгүүдые ород хэлэн дээрэ то... лоо. Һаяар хариин хэлэнүүд д... литература гаргадаг хэблэл эдэ ... шэгүүдые английска хэлэн дэ... толилхо.

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМДЭ

Профсоюзуудай мүнгэн сан эрхилхэ хэрэгтэ шэнэ гурим бии болгогдобо

Профсоюзуудай соведэй үүргые дээшэлүүлхэ, тэдээндэ ехэ эрхэ олгохо тухай ВЦСПС-эй VI пленумэй тогтоолые хараадаа абан, ВЦСПС-эй Президиум иигэжэ тогтоогоо: 1958 оной январьһаа эхилэн областьнуудта, хизаарнуудта болон республикануудта профессиональна союзуудай өөһэдын, мүн гүрэнэй социальна мүнгэлэлгын мүнгэн сангай бүхы хэрэгэй хүтэлбэриие (түсэблэлгэ, тоо бүридхэл болон шалгалта) профсоюзуудай Соведүүд эрхилдэг болохо.

Мүнгэн сангай асуудалаар фабрично-заводской болон нютагай комитедүүдые хэтэрхы ехээр харгалзаха ябадалые усадхахын тулада фабзавместкомуудай сметээр ороһон олзо доходые, тэрэшэлэн культурно-хүмүүжүүлгын хэмжээ-ябуулгануудта, һуралсалай-партийна хүдэлмэридэ, олониитын физкультурна хэмжээ-ябуулгануудта, профсоюзуудай гэшүүдтэ мүнгэ зөөреэр туһаламжа үзүүлхэ, элдэб хэрэгсэл, библиотекэнүүдтэ номуудые худалдан абаха, мүн бусадшье тус тус коллективүүдэй өөрэ онсо байдалһаань дулдыдан хэрэгтэй болохо юумэнүүдые худалдан абаха мүнгэ һомололгые профсоюзна эхин организацинуудай ниитын суглаанууд (конференцинүүд) баталан абадаг болохо.

Хүдэлмэришэн, алба хаагшадай эрилтэ, хэрэглэмжыень хангахыень, мүн культурно-олониитын хүдэлмэридэ, физическэ культура бо... спорт хүгжөөхэ хэрэгтэ гарга... хын тулада профсоюзай гэшүү... түлбэриин ехэнхи хубинь профсо... зуудай фабрично-заводской, шах... нуудай, барилгануудай, нютагай ... митедүүдэй мэдэлдэ үлэхэ.

Профсоюзуудай республикан... хизаарнуудай, областной ком... дүүдэй сметыень баталхадаа, т... комитедүүдые байлгаха хэрэгтэ ... даал һаа бага гаргаша хараа... тиихэдэ гэшүүдэй түлбэриһээ аб... хаар хараалагдаһан хэмжээнһээ ... мүнгэ зөөри фабзавместкомууд... абахагүй ёһотой гэжэ ВЦСПС... президиум профсоюзуудай сове... уялгалаа.

(ТАСС)

СССР-эй арадуудай ахадүүгэй бүлэ соо Советскэ Туркменистанай һалбаран хүгжэлгэ

✦ ✦ ✦

Н. ДУРДЫЕВА, Туркменистанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь

✦ ✦ ✦

Октябриин революциин урда тээ туркмен арад өөрынгөө орон нютагай эзэниинь бэшэ байгаа. Эндэмнай хаанай ноёд, нютагай баяшуул эзэрхэжэ байһан юм. Тэдэнэр хадаа нютагаймнай байгаалиин баялигые зоргоороо хюдажа, таряашадай шэмэ шүүһые хүхэн эдижэ байгаа бэлэй. Жиирэй хүнүүд үнэгэнэй харанхыһаа үдэшэ орой болотор үлэсхэлэн хооһоор хүдэлдэг байһан юм.

Эрхэ сүлөөтэй, уһатай, өөрын жаахан газартай болоһойб гэжэ туркмен хүн хэдэн зуун жэлдэ һанаан үнөөн боложо ябаһан юм. Агууехэ Октябриин социалистическэ революци туркмен арадые мүлжэлгэ дарлалтаһаа хэтэдэнь сүлөөлһэн байна. Совет засаг манай арадта газар болон уһа үгөө.

Революциин урда тээ Туркменидэ хүбэн сэбэрлэхэ 11 багахан завод, тоһо. мылэ хэдэг 6 предприяти, нэгэ хэды тээрмэ, оёдолой мастерскойнууд бии байһан юм. Бүхы промышленность дээрэ 1070 хүдэлмэришэн хүдэлжэ байгаа. Хүдөө ажахынь ехэ гээгдэнги аргаар эрхилэгдэдэг, газараа кетменеэр, модон анзаһаар элдүүрилдэг байгаа бэлэй. Ехэнхи таряашад унаха моригүй байһан юм.

Туркменүүд харанхы барга байдалтай байһан юм. Мянган хүн зондо абажа хараа һаа 7-ниинь лэ үзэг бэшэг мэдэхэ байдаг. Тиихэдэ, эрдэмтэй нэгэшье эхэнэр байгаагүй. Туркмен хэлэн дээрэ ном, газетэ болон журналнууд гаргагдадаггүй бэлэй. Арад зон малярий, трахома, ришты гэхэ мэтын үбшэнөөр бултадаа шахуу үбдэдэг һэн. Врачта ошохо гээ һаа, 100 гаран модо ябалтай болгошо һэн.

Туркмен эхэнэрэй байдал хэсүү бэрхэ бэлэй. Тэрэ хадаа үнэхөөрөөл богоолой байдалда ажаһуудаг һэн. Туркмен эхэнэрые худалдадаг, сохидог, аладаг байһан юм. Хэрбээ эрэ нүхэрэйнь үхэшөө һаань, түрэһэн үхибүүдынь үлээгээд ондоо хүндэ дахин худалдажа болохо байгаа. Эхэнэр хүн ямаршье эрхэгүйгшэ һэн. Совет засаг хадаа мүлжэлгэтэ байгуулалтые хүниие дарлан доройлдог заншалтайнь үгы хэһэн байна.

Советскэ Туркменистан үндэр хүгжэлтэтэй промышленностьтай, оньһожоруулагдаһан томо хүдөө ажахытай, түхэл маягаараа национальна, удхаараа социалистическэ түрүү культуратай һалбаран хүгжэжэ байһан социалистическэ республика болонхой.

Дунда Азидахи эгээн томо нефтепромысло республика дотор хүдэлнэ. Химическэ, энергетическэ, барилгын материалнуудай, полиграфическа, хүнгэн, эдеэ хоолой, арһа гуталай болон промышленностиин бусад һалбаринууд амжалтатайгаар хүгжэжэ байна. Түрүү техникээр зэбсэгжэһэн промышленность болон транспортын 600 гаран предприяти Туркменистанай газар дээрэ хүдэлнэ. Тэдэнэй 180-ниинь дайнай хойто тээхи үедэ ашаглалгада оруулагдаа. 1956 ондо 1913 онтой сасуулхада промышленностиинь гаргаһан продукци 17 дахин ехэ болоһон байна.

Республикын хүдөө ажахыда тон ехэ хубилалта болонхой. Дайхануудай жэжэ бутархай ажахын орондо томо колхозууд болон совхозууд байгуулагдаа. Хүбэн тарилга хүдөө ажахын гол һалбари болоно. Олонхи колхозуудай ажахы олон һалбаритай болонхой. Хүбэнһөө гадна, виноград, овощь таригдана, мал үсхэбэрилнэ. Совхозууд гол түлэб мал ажал эрхилнэ.

Туркменистанай газарайнь арбанай юһэн хубиие тон багаар бороо ородог Кара-Кум гэжэ сүл губи эзэлдэг. Тиимэһээ газар уһалангүйгөөр эндэ газар элдүүрилхэ аргагүй юм. Бассага-Керкинскэ, Карабекаульска, Совет-Ябски һубаг каналнууд Ташкепринскэ, Колхозбентскэ болон бусад уһанай ехэ сөөрэмүүд Совет засагай жэлнүүдтэ Туркменидэ баригдаа. Мүнөө үедэ Кара-Кумай һубаг канал баригдажа байна. Тус каналай 400 километр утатай түрүүшын ээлжээн 1958 ондо дүүргэгдэхэ. Тиигэхэдэнь республика 100 мянган гектар һайн шанартай шэнэ газартай болохо юм. Тиигэжэ хэдэн мянган тонно «сагаан алта», хэды ехэ мяха, һү, нооһо болон мал ажалай бусад продуктнуудые абаха арга олдохо болоно.

Республикын хүдөө ажахы ехээр оньһожоруулагданхай. Машинно-тракторна, машинно-экскаваторна болон машинно-мал ажалай станцинууд олоор байгуулагданхай. Хүбэн тариха ба хуряаха, уһалууриин системэнүүдые сэбэрлэхэ, хониной нооһо хайшалха хүдэлмэри гол түлэб машинын хүсөөр хэгдэдэг болонхой.

Туркменистанай колхозууд болон совхозууд 1956 ондо хүбэн, һү, нооһо, каракуль, торгоной кокон, овощь, виноград. болон бусад хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэһэн байна. Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө республикамнай правительственна дээдэ шагналаар—Ленинэй орденоор шагнагдаа һэн.

Республикын экономикын хүгжэхэтэй хамта туркмен арадай культура түргэнөөр ургана. Һургуулигүй, медпункт болон библиотекэгүй, клубгүй һуурин газар манайда үгы болонхой. Манай республикын айл бүхэн радиотой, ном дэбтэртэй болонхой.

Октябриин урда тээ Туркменидэ үзэг холбохо хүниие олохонь бэрхэтэй һаа, мүнөө республикамнай бултадаа үзэг бэшэг мэдэхэ болонхой. Туркменистанай һургуулинуудта Октябриин урда тээ нэгэшье туркмен басаган һуража байгаагүй һаа, мүнөө басагадууд һурагшадай хахадынь болоно. Республика дотор бүгэдэниитын долоон жэлэй һуралсал, тиихэдэ томо городуудта дунда һуралсал бэелүүлэгдэжэ байна. Интернат-һургуулинуудай тоо олон болоно. 1957—1958 оной һуралсалай жэлдэ тиимэ 7 һургуули, 1960 ондо тиимэ 22 һургуули хүдэлхэ юм. Колхозуудай эдэбхеэр һургуулинууд олоор баригдана. Энэ жэлдэ колхозуудай хүсөөр баригдаһан һургуулинуудай тоо 135 болоо.

Дээдэ һуралсал болон эрдэм наука түргэнөөр хүгжэнэ. Туркменистанай арадай ажахы жэл бүхэндэ мянга шахуу дээдэ һургуулитай мэргэжэлтэдые абана. Республикын дээдэ һургуулинуудта 10 мянга шахуу хүбүүд, басагад һуража байна. Тэрэнһээ гадна, Москва, Ленинград, Киев, Баку, Ташкент хотонуудай техническэ дээдэ һургуулинуудта жэл бүхэндэ олон туркмен залуушуул һурахаяа эльгээгдэнэ.

Хэрбээ Агууехэ Октябриин урда тээ дээдэ һургуулитай нэгэшье туркмен байгаагүй һаа, мүнөө Туркменистан өөрынгөө Наукануудай академитэй болонхой. Аха дүү республикануудай эрдэмтэдтэй нягта барисаатайгаар манай эрдэмтэд республикынгаа үйлэдбэриин хүсые саашадань хүгжөөхэ, туркмен арадай национальна культурые һалбаруулха асуудалнуудые шэнжэлэн шиидхэжэ байдаг.

Ухаан бодолойнгоо баялигые һалбараан хүгжөөхэ хизааргүй ехэ арга боломжо туркмен арадта Совет засаг олгоо. Мүнөө Туркменистанда библиотекэ болон клубууд, кинотеатрнууд, радиоузелнууд ехэ олон болонхой. 6 драматическа болон оперно театр хүдэлнэ. 65 газетэ, 13 журнал гарана. Тэдэнэй ехэнхинь туркмен хэлэн дээрэ хэблэгдэнэ. 3,5 миллион хэһэгээр 400 шахуу ондо ондоо ном жэл бүхэндэ хэблэгдэнэ. 1958 оной түрүүшын хахадта В. И. Ленинэй зохёолнуудай 35 том хэблэгдэжэ дүүрэхэ. Литература болон искусствын ажал-ябуулагшад, уран зохёолшод олоор урган гараа.

Туркмен эхэнэр ушар ёһо мэдэхэ, эдэбхитэй коммунизм байгуулагша болонхой. Республикын промышленностиин, транспорт болон хэлхеэ холбооной предприятинуудта хэдэн мянган эхэнэр шэн габь... тайгаар ажаллана. Тэдэнэр хү... ажахыда шиидхэхы хүсэн болон... Хүбэн ургуулгада шэн габьят... гаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө 50 ... хуу эхэнэртэ Социалистическэ Аж... лай Геройн үндэр нэрэзэргэ олг... донхой. Культурна байгуулалта... эхэнэрнүүд мүн лэ олооро хүдэл...

Өөрынгөө экономико болон ку... турые саашадань хүгжөөхэ зам... Советскэ Туркменистан этигэл н... дабаритайгаар дабшажа яба... Зургаадахи табанжэлдэ олон ш... промышленна предприятину... электростанцинууд баригда... нефть, озокерит, нүүрһэн, минера... на дабһан, барилгын материалну... ехээр абтадаг болохо.

Хүдөө ажахын продукци мүн ... нилээд ехээр абтадаг болохонь. К... ра-Кумай каналай түрүүшын э... жээнэй, мүн Сары-Язынска бол... Хоёрдохи Тедженскэ ехэ сөөрэм... дэй ашаглалгада үгтэһэнэй аша... 205 мянган гектар газар элдүү... лэгдэдэг болохо, 10 миллион гект... хубхай хооһон бэлшээри уһалаг... ха байна. Эдэ бүгэдын аша... ажалшадай байдал һуудалынь ... ри һайжарха юм.

Агууехэ Октябриин 40 жэлэй о... һайндэрые туркмен арад ахад... арадуудай эбтэй бүлэ соо Ком... нистическэ партияа нягтаар той... жагсанхай угтажа байна. Имаг... хүдэлмэришэн анги таряашад х... рой холбоо барисаан, арадуудай ... дэршэгүй хани барисаан, Ком... нистическэ партиин сэсэн хүтэл... рилгэ манда шэнэ, социалистиче... ажабайдал олгоо, саашадаа ком... низм амжалгатайгаар байгуу... арга боломжо хангана гэжэ Ту... менистанай ажалшад һайн мэдэ... юм.

ҺҮ, МЯХА, ТОҺОНОЙ хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е ойрын жэлнүүдтэ хүсэхын түлөө тэмсэлээ улам шангадхая. Мал ажалай продуктнуудые бүри ехээр абая!

★ ★ ★

Гахайн фермэ

Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой гахайн фермэ республика соо мэдээжэ болонхой. Һүүлэй жэлнүүдтэ зоотехник А. И. Рещиковагай хүтэлбэри доро энэ фермэдэ ажаллажа, мянга гаран үүлтэртэ гахай республикынгаа колхозуудта худалдадаг байна.

Мүнөө жэл Улан-Удын моторой заһабарилгын заводто захил хэжэ, арбан самокормушкатай болоо. Нэгэ кормушкаһаа гушан гахай эдеэлхэээр. Урдань сүүдхэ соо 300 грамм нэмэдэг байһан аад, самокормушкаһаа эдеэлдэг болоһоор гахайнууд сүүдтөө 775 граммаар шэгнүүрээ нэмээнэ.

Колхозой түрүү гахайшад Олейникова, Абросимова, Федотова болон бусад 38 эхэ гахайн тус бүриһөөнь 18 поросоонхо абажа түлжүүлээ. Эхэ гахайнуудые дунда зэргын шэгнүүртэйгээр түрүүлхэдэ тэдэ олон поршоонхо гартаг гэжэ адаглатдаһан байна. Гахайшад сула, томо поршоонхонуудые абахын түлөө оролдодог, тиин эхэ гахайнуудаа һайнаар харууһалдаг юм. Эхэһээ гарахадаа томо байһан поршоонхонууд үбшэлдэггүй, түргөөр ехэ болостой байдаг. Эхэһээ гараһаар һара болоод байхадаа хахад пүүд шэгнүүртэй болоһон поршоонхонуудые тэжээжэ, һүрэгтөө үлээдэг байна. Түрэхэ гахайнуудые түрүүшын үедэ хоёр-гурбаарынь, һүүлдэ сэхэтэй болохолоорнь ганса-гансаарынь байлгадаг.

А. Михайлов.

Гүүртэнүүд хоорондын мүрысөөн

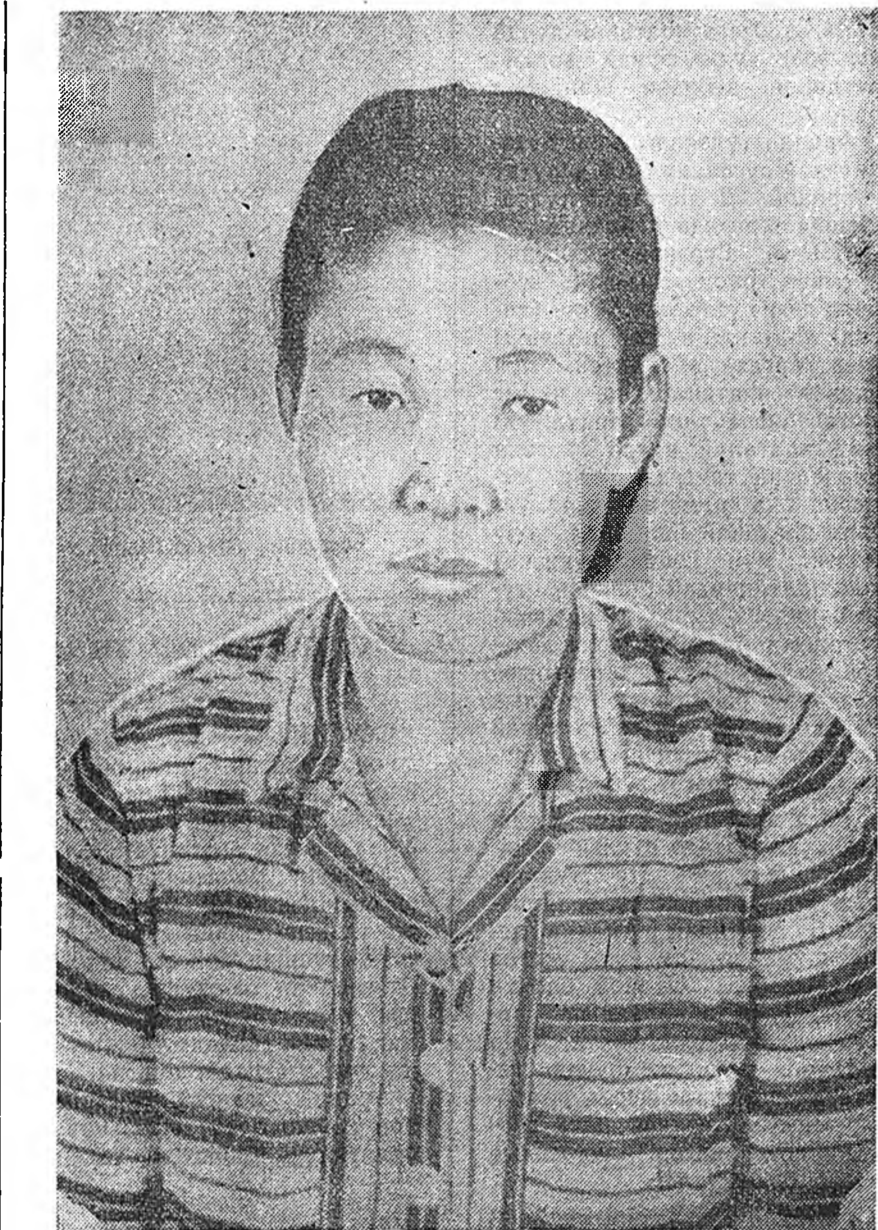
«Путь социализма» колхозой һаалишад һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ тушаа парти, правительствын уряалые хүндэтэйгөөр угтан абаад, тэрэниие хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тулада үнэн зүрхэнһөө оролдожо байнад.

Тус колхозой дүрбэн гүүртын хоорондо социалистическэ мүрысөөн эрэхэ тудам улам шангадана. Мүнөө комсомол-залуушуулай гүүртэ түрүүлһээр. Һаалишан Гармаева энэ жэлэй эхилһэнһээ хойшо даалгабаһан үнеэн бүриһөө 1136 литр һаагаа. Тиихэдэ нүгөөдэ һаалишан Бадмаева Намсалмаа үнеэн бүриһөө 1196 литр һү һаажа, һаалишадайнгаа дунда түрүү зэргэдэ гарна. Мүн һаалишан Эрдынеева Цыбигмит муу бэшэ дүн туйлаа.

Һаалишадайнгаа оролдосотой ажалай ашаар энэ колхоз нёдондоной эды хирэдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 830 литр һү һаагаа байгаа һаа, мүнөө 955 литр һү һаагаад байна.

Р. Жалсанов.

Яруна.

Эржэмэ Баторовна Галсанова һаалишанаар хүдэлмэрилжэ эхилһээр арба гаран жэл болоо. Эдэ жэлнүүдтэ оролдосотой һаалишан мал харууһалха, эдеэлүүлхэ талаар горьтой дүй дүршэлтэй боложо, хүдэлмэридөө жэл бүри амжалта туйладаг юм. Мүнөө жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2400 литр һү һааха социалистическэ уялгатай. Энэ абаһан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тулада Эржэмэ Баторовна шангаар тэмсэжэ байна. Зунай һаранuудта үдэр бүри дунда зэргээр 10 литр һү һаажа байгаа, мүнөөшье иимые һаана.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд үнэн сэхээр ажалладаг түрүү һаалишанаа ажалшадай депутадуудай Баргажанай аймагай Советдэ депутат болгожо һунгаһан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Эржэмэ Галсанова.

А. Мантаевай фото.

★ ★

Магтаалтай һаалишан

Мария Гулыма гурбан жэлэй урда тээ Мухаршэбэрэй «Эрдэм» совхозой нэгэ фермын һаалишан болоһон байгаа. Ажалдаа абьяастай, һүбэлгэн бэрхэ басаган һаалишанай мэргэжэлые түргэнөөр шудалһан юм.

Түрүүшын үедэ бэрхэшээлнүүд тохёолдодог байба. Маруся оролдолго гарган ажаллажа, бэрхэшээлнүүдые дабаад, түрүү һаалишадай нэгэн болоо һэн.

Үнгэрэгшэ жэлһээ хойшо үнеэдээ тугалгүйгөөр һаажа һургаа. Һү ехээр һаахын тулада үнеэдые намарай эхеэр шэргээгээд, үбэлэй эхин гү, али намарай һүүл һара соо тугаллуулхада һайн гэжэ хөөрэдэг.

Намартаа эртэ тугаллуулхада ногоон хагдаршанхай, силос нээгдээгүй байжа, энэ үедэ түрэһэн үнеэн һү багатай байдаг.

—Намартаа үнеэдые шэргээгээд, һайхан үбһэ эдюулжэ, шадал тамир һайнтайгаар тугаллуулхые оролдогби,—гэжэ Маруся хэлэнэ. Үнеэдые нэгэ хэм соо эдеэлүүлхэ, уһалха хэрэгтэй. Зоотехнигэй заабаряар, үбэлэй сагта үнеэдэй али тухай һү үгэдэгынь хаража, тус тустань эдеэлүүлдэг байна.

Тиигэжэ Маруся жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1400 литр һү һаагаад, Агууехэ Октябрьска революциин 40 жэлэй һайндэрые амжалтатайгаар угтахын түлөө, һайндэр болотор үнеэн бүриин 2000 литр һү һаахын түлөө тэмсэжэ байнхай.

Ц. Бадмаев.

Байрын гэрнүүдые барилгада эдэбхитэйгээр хабаадая

Шэнэ гэрнүүд жэрылдэнэ

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд байрын гэр олоор бариха гэһэн Парти, Правительствын тогтоолые һайшаан дэмжээд, барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна. Заудинск станциһаа урагшаа хүдэлмэришэдэй ехэ тосхон бодхоогдожо байна. Эндэ олон квартиратай ехэ, бага-башье гэрнүүд үйлсын хоёр хажуугаар жэрылдэжэ эхилээ. Энэ жэлдэ комбинадай барилгашад 96 квартиратай 10 гэр, 200 хүнэй хамтын байра, хүүгэдэй сад сэсэрлиг ашаглалгада оруулха юм.

Комбинадай барилгашад Октябрийн һайндэрэй хүндэлэлдэ социалистическэ уялга абаад, барилга ехэ 7 һарынгаа түсэбые 112 процент дүүргэээ. Барилгашадай дунда ажалай түрүүшүүл улам олошорно. Модошо дархан Коршунов, штукатурщигууд нүхэд Горновская, Баженова, Суворова болон бусад тус бүридөө 10 һарын даабари дүүргэнхэй.

—Ойрын 10—12 жэлэй туршада гэр байраар ажалшадай эрилтые гүйсэд хангаха зорилго Парти, Правительствомнай табяа. Энэнь тон һайшаалтай. Комбинадай хүдэлмэришэд өөһэдынгөө хүсөөр гэрнүүдые олоор барижа эхилбэ. Би энэ барилгада хабаадалсаха зуураа, даабаряа үлүүлэн дүүргэхын түлөө оролдоноб, — гэжэ хүдэлмэришэн Семенюков хөөрэнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ комбинадай барилгашад хоорондоо мүрысэн, Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэр хүрэтэр хэдэн гэрнүүдые бэлэн болгохын түлөө тэмсэжэ байна.

А. Шестоков.

Тосхонойнь түхэл хубилна

Яруунын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин тосхон һүүлэй хоёр—гурбан жэлэй туршада танигдахаар бэшэ болһон түхэлтэй болоо. Энэ жэлдэ байрын гэр байшангууд олоор баригдажа байнхай. Колхознигууд өөһэдынгөө хүсөөр шэнэ шэнэ гэрнүүдые олоор барижа ороно. Жэшээлхэдэ, 1956 ондо колхозой гэшүүдтэ 10 гаран байрын шэнэ гэр баригдаа һэн. Мүнөө үшөө дүрбэн шэнэ гэр баригдажа эхилэнхэй. Тэрэнһээ гадна, тус колхозой гүүртэ болон отаранuудта малшадай байха гэрнүүдые июль һараһаа барижа эхилээ. Мүнөө малшадай 3 гэр баригдажа, дүүрэхэ болонхой. Хара Шэбэртэхи һүнэй-товарна фермын дэргэдэ культбазын гэр баригдажа байна. Бэшэшье отара, гүүртэнүүдтэ гэрэй модо шулуун зөөгдэжэ асаргданхай. Клуб заһабарилагдажа дүүрээ. Һаяын үдэрнүүдтэ электростанци заһабарилагдажа, конторо, клуб болон колхозоо электрын гэлаар хангаха юм.

Н. Имехенов.

Өөһэдынгөө хүсөөр...

Байрын гэрнүүдые олоор бариха тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түүхэтэ тогтоолые Прибайкальска аймагта халуунаар угтажа, ажалшад өөрынгөө хүсөөр, өөһэдтөө шэнэ, гоё гэрнүүдые барижа байнад. Гансахан Итанцын леспромхозой модошод 30 гаран шэнэ гэр өөһэдтөө барижа дүүргэхэнь.

Аймагай колхозуудаар 20 гэр бодожо байна.

Турунтаево тосхоной 10 гаран алба хаагшад мүнөө жэл гэрнүүдые барижа, зариманиинь дүүргээд оронхой. Тэдэнэй дунда ЦСУ-гэй инспектор нүхэр Н. Д. Яременко СССР-эй Гүрэнэй банкын Турунтаеводохи отделениин эрхилэгшэ Анна Васильевна Пузырева, аймгүйсэдкомой милициин таһагай хүдэлмэрилэгшэ Бородин болон бусад бии.

Коммунальна таһагай барилгашад байрын хоёр шэнэ гэр барижа, ашаглалгада тушааба.

Өөртөө гэр баригшадта аймагай эмхи зургаанууд туһална. Жэшээнь, «Лесохимик» гэжэ артель барилгашадта хирпиисэ худалдадаг, мүн Байгалай модоной ажахын конторо һайн шанартай, барилгын модо худалдадаг байха юм.

Гүрэнһөө хэдэн зуугаад мянган түхэриг мүнгэн гэр барилгашадта зээлээр үгтөө.

Г. Ильин.

Ширабсэнгэ БАДЛЫН

Өөхэлиг бэетэй Улаагшан, хөөһэлиг бэетэй Харагшан

РАССКАЗ

1.

Үүр сайраха багта дэлбэрһэн булагай уурал татан уухилһаар байтар, наран гараха нилээд дүтэлшэбэ.

Зүүн фермэһээ һарбагар эбэртэй, һанжагар бойногтой, тарган гэгшын Улаагшан тангаршааһаар ерэжэ, онгило елүүр дээрэ гарамсаараа холуур хараашална.

Баруун фермэһээ оодон һүүлтэй, уусаһаань хүнэг үлгэхээр Харагшан хаба-хаби хатараа болон булагта дүтэлхэ юм. Улаагшан хүзүүгээ нугалаад, хүндэлэн һүрижэ, Харагшаниие хүлзэн угтаба. Мүргэлдэжэ туйлахал бэшэ аад, мүльһэн дээрэ һалтаагаа хаха унахаяа арсаһандал, Харагшан тархяа һэжэрнэ. Улаагшанай уһа гудамхижа ороходо, Харагшан хажуудань дүтэлхэеэ халажа ядан, хулгай нюдөөрөө харасагаан, «шорр-шорр» уһа һоробо ха. Уданшьегүй, хүйтэн уһан, хүйтэн жабар хоёрто хайруулжа, дүрбэн хүл дээрээ тогтожо ядаба.

Улаагшанай хойноһоо субанхай үнеэд намхас-намхас гэшхэлэлдэн булагта дүтэлөөд, «үлхөөтэй үхэрэй яһан» хүршээ түрүүшынхеэ хараһандал, зог тудан зогсолдожо байтараа, елүүр дээрэ гараба. Харагшаниие хараад гайхалдаһан маягтайгаар үлылдэн үүгэнэлдэнэ. Суухаһаа сулхагар гэхээр тарган буруун Харагшанай харти руу мохигорхон эбэрээрээ мүргэ-мүргэһөөр, булаг дээрэһээ намнажархиба...

Баруун фермын арбаад гэрэй алинайншье хоолойгоор утаан гаранагүй. Гансал Хунхаймаа хула мориндоо мордонхой, хухаржа, дальбарһан модоор үнеэдэйнгээ ташаа «ярд-нярд» байса сохиһоор, хотонһоо холодуулан тууна. Һүрэгтөө ниилэхэеэ яаража ябаһан Харагшаниие харажархёод, хараал табиба:

— Мяха. тушаалгада мүнөөдэртэнь туухаар үхэрш! Үбһэ, уһа бэдэржэ зайгуултахаяа болихол һэнш! Үтлөөнэй һонор агаарые хахир сарьяа хашхарааниинь хаха зүһэбэ. Зүүн фермын үнеэдые адуулдаг Үлзытэ үбгэн булагһаа бэлшээри тээшэ үнеэдээ туужа ябатараа, Хунхаймаагай хараал дуулажархёод, эмээлэйнгээ бүүргэдэ эльгээеэ няажа байжа энеэбэ:

— Үргэдэг шахуу үхэрыешни мяханда тоолохо аргагүйл. Али арһанай орондо абаашаха байгаа гээшэ гүш?...

2.

Хагсуу харалган хабар болобо. Шанга һалхин шара саһа шабална, хаялна...

Зүүн фермын үнеэ буруунд үл хоол элбэгээр эдинхэй, дулаан һаруул дал соогоо хибэдэһээ хибэжэ хэбтэнэ. «Үе мүсэчь шалашоо ха» гэжэ һанаад, Үлзытэ үбгэнэй далай үүдэ нээхэдэнь, Улаагшан түрүүтэй, бухинданхай үнеэд үрдилдэн жүдхэнэд. Гарамсаараа һалхи өөдэ һүрин, тала дайдаар тангаршаалданад. Нилээд удаан хүр-тор саһые хүндэлэн харайлдаад ерэжэ, дал руугаа ороно... Сагаан халаадтай басагад, хүбүүдэй томо дэлэнтэй үнеэдээ электроһаалгаар һаахыень харахадаа, «дүрбэн галуун дүүеэд бууба, дүрэтэй мэргэн тодоод һууба» гэһэн таабари таагаагүй хүнэй таахаар. Фермые даагша Дэнсэлмаа автоцистернээр һү тушаагаад ерэхэдээ:

— Нүхэд! Һү тушааха түсэбөө хахадлаабди!,—гэжэ мойһон нюдөө үглөөнэй шүүдэрээр угааһандал елэлзүүлэн, баяраа халяан хуугайлба. Һаалишад Дэнсэлмаагаа тойрошонхой:

— Үбэлэй дүрбэн һара соо!

— Үшөө ехэ болгоёл!

— Зундаа ямар ехэ һү һааха гээшэбибди!

Хүбүүдтэ — басагад, басагадта —хүбүүд эгээл мүнөө мүнхөөр дурлашабал гэхээр, уряар эмнилсэн байна бшуу. Шэнэ жэлэй эхиндэ энэ фермэ дээрэ хэды хурим наярха ааб?...

Март, апрель һара баруун фермын үнеэ буруудай үлэһэн мяха өөлөөд хаяһандал бараба. Гансал фермые даагша Муглаанай Мухар Сагаагшан хүхэ хяаг хүндэлэн хазаһаар. Колхозой зоотехник, ветеринар, һаалишад һорьмоһотойшье мал үхүүлэнгүй бултыень ондо оруулхын түлөө оролдобошье, Харагшанай хаб харахан буруу алдажархилай... Ветеринар Данзан хотоодо, гүзөөень хахалжа үзэхэдээ, хоол муутай байһан туладаа үхөө гэхэһээ ондоо харюу актын асуудалда олобогүй. Унаһан шабааһан, дуһаһан шуһан дээрэнь фермын бүхы үхэрнүүд бүрхирэлдэн шаналаа бэлэй...

Тоһоной заводой һү шэрэдэг цистернэ баруун фермэдэ аяга сай ууха зуура тогтоод, ялхитай газараар ябахадаа, «хүн-хан» гэһэн абяатайгаар һэггүй һэршэгэнээд арилшабал.

3.

Май һара айлшан буужа, сэсэгтэй ногоон үмэдхэлөө дайдын дала мүр дээрэ нэмэрүүлээд, сагаан эдеэн бэлэгээ салгидхаад мордошоо.

Зүүн фермын улаа эреэн үнеэд, Улаагшан түрүүтэй налюур нутын нарай ногоондо саданхай, хойто хоёр хүлэйнгөө хоорондо «хүнэг һү шагтагалаад лэ» фермэдээ абаашангаа алхалалдажа ябанхай. Арһандаа арайхан багтама һүбөөтэй үнеэдээ харахадаа, Үлзытэ үбгэнэй нюдэнүүдэй миһэрэлдэхэнь зүб ха юм.

Дэнсэлмаа дэрэ дороо хоёр дэбтэртэй. Нэгэндэнь — үдэр бүри үнеэдтээ үгэһэн шуу дабһа, элдэб тэжээлэй дом дээжэ тэмдэглэнхэй. Нүгөөдэдэнь — томо улаан карандашаар һаагдаһан һүнэй литрые бэшэдэг. Үнеэдэйнь хүхэнэй ходорхой гээшэнь. Дэлэнгээ дэлбэрээд, һүөө гоожуулхаһаань урда һаажа үрдихэл хэрэгтэй.

Баруун фермын хара эреэн үнеэд, Харагшанһаа эхилээд, үһэ даахияа губиһөөр унишье болоогүй, һаял «уһан маряагаа» хүсөөгөө ха. Июниин эхин хүрэтэр элбэгээр һү үгэбэгүй...

Дэнсэлмаа Үлзытэ үбгэн хоёрой дурадхалаар, хүршэ фермынхид Зүүн фермын улаан булан соо суглаалба. Дүй дүршэлэй андалдаан болохо байһан аад, баруун фермынхидэй хүндэ заабарилхаар юумэн юрэдөө олдохоор бэшэ. Хэдэн һаалишад хэдэг ажалаа һайжаруулхаяа хүсэжэ, богонёор үгэ хэлэбэ. Үлзытэ үбгэн үгэ абаба: «Үхэршэн хүн хадаа танай үхэршэн тухай хөөрэһүүб. Хунхаймаа, сэхэ наашаа хараад байлза. Нүхэд! Эгээл энэ Хунхаймаа нёдондо зундаа Хабшуу Жалгын адагаар үнеэдээ адуулаа хэбэртэй ябадаг һэмнай. Үбэлдөө үнеэдээ тала руу туужархёод «Уһалагты, саһалагты. Үбһэн дууһахань. Хагда хэлээрээ орёожо эдеэд ябагты» гэхэ зэргээр гэмэрхэ хараахыень хэдэн дахин дуулаа һэм. Өөрөө муугаар адуулаад, үнеэдээ таргалуулаагүй аад, «нюуртаа» үһэтэй малда гэмээ тохохоёо забдаһандал, хараахадань ямар үрэ гаралтайб? «Ажалта үдэртөө бага мүнгэ абааб» гэжэ айлаар зарлахаяа эшэхээ яанаб? Үбэл Харагшаниие хайрлаһанаа мартахагүйб. Үдэ багта үбһэ шэрэһэн унаа дахажа арбаад модо ябаа. Үдэшэлэн манай фермын үбһэнэй хорёо харайжа туршаад, һургаагай забһарта хүлөө хуха гасахаяа байхадань абаа һэм. Хожомынь, танай фермынхидэй абаашаад асардаггүй асада ошоходомни, нэгэ һамган Харагшанай дүрбэн хүхые ушаргүй утзаржа байгаа һэн. Үлэнхэ үнеэнһээ юун һүн гаралтайб? Хунхаймаа, манай фермын Улаагшануудта адли болотор, Харагшануудаа таргалуулна. Юрэдөөл, хула моринһоо хуурангүй адуула! Үбһэн хагдархань гээшэл...

Хунхаймаа урданайхидаа адляар угзаганахаяа аягүйрхөөд, хамарайнгаа үзүүршье харахаяа болишоод, хүлһэ алдан һууна.

Үлзытэ үбгэн. үгэ хэлэжэ халашанхай: «Нёдондо зун олон табан суглаа хэһээр, танай колхоз үбһэ сабшахаяа хожомдожо гараа һэн. Хоёр-гурбан дуһалтай бороогой сайрахада, зарим үбһэшэдтнай морёор, мотоциклаар центр руугаа гүйлгэлдэжэ һаатадаг һэн. МТС үбһыетнай сабшажа, тармажа, татажа үгэдэг байгаа бшуу. Тиихэдэнь, «амандаа ороһон өөхэ хэлээрээ түлхибэ» гэхээр хүдэлдэг байгаат. Харан гэхэдэшни Муглаан сүүмхэ һуйбаданхай, айлаар архи бэдэржэ ябаха. Тиигэжэл ябатараа, фермынгээ хажуудахи кукурузынгаа хахадые хюрууда сохюулаад, хүнды модон болгоод хаяа бшуу. Хайран хүхэрүүзэ! Хэшэгээ зайлаһан Муглаан! Ошоошо хабар манайхинһаа үбһэ, хэршэмэл хүхэрүүзэ урьһаар абаагүй һаа, малтнай яаха байгааб?! Хунхаймаада заабари үгэхэдэ, «ондоо колхозойхидой оролсохо хэрэг үгы» гэжэ тудхаа һэн. Буруу бодоно бшуу. Америкые һү, мяха, тоһоор хүсэхэ байхабди. Бүхы гүрэнэйнгөө ганса һаналтай хүдэлжэ байхадань, «ондоо колхозой хэрэг» гэжэ дуугархаяа болёорой! Юрэдөөл, хара амяа хараад ябажа болохогүй!»

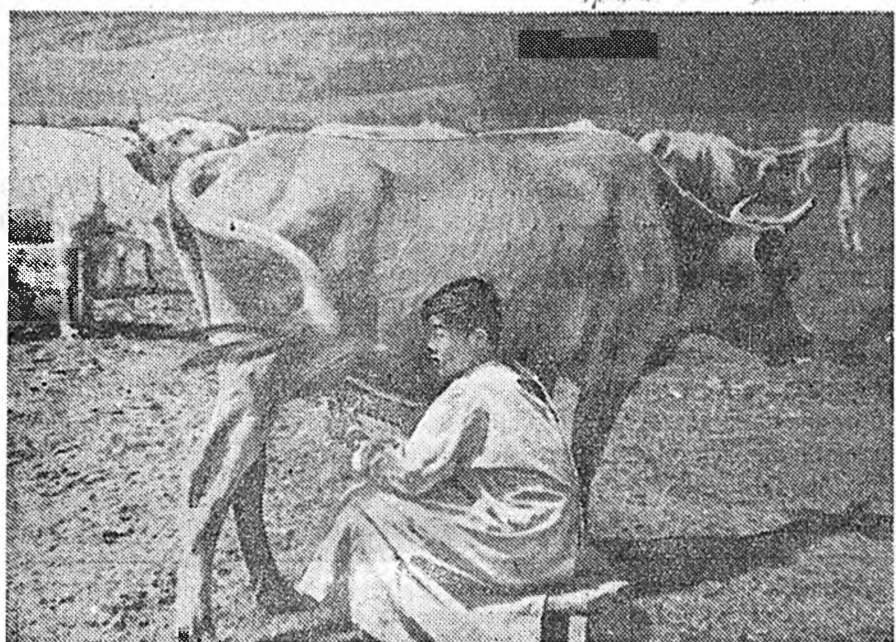
Үлзытэ үбгэнэй һүүлээр, Муглаанай һамган бодожо хэлэбэ: «Намда таарамжагүйл байна даа. Тиигэбэшье, хэлэнгүй орхихо аргамгүй. Манайхиие Мухар Сагаагшантай гэжэ мэдэнэт. Муглаан ходол колхозой хүхэ хяаг тэрээндээ асардаг һэн. Үнеэнэйнгээ һү уухаяа ойгоо гутадаг болошооб.» Муглаан һамгаяа хулгай нюдөөрөө хараадхина. Һамганайнь гаргаһан һабагшаар, һаалишан һамгад, басагад, хүбүүд Муглаанай ахир бохироор хүдэлдэг тушаа дүрбэн зүгһөөнь, найман шэгһээнь шүүмжэлжэ хаяба. Муглаан уруугаа харанхай, угжа-гааһаяа хооһоор һоросогоожо байтараа, сүүмхэеэ үүдэнэй барюулда үлгэжэрхёо һэн.

4.

Зүүн фермын хажуудахи хүхэрүүзын саагуур Дэнсэлмаа түрүүтэй басагад, хүбүүд хазаар морёор хатаруулһаар гарахадань, пулаадууд, малгайнууд халта-халта харагдаад лэ үнгэрнэ. Тэдэнэр фермэдээ оршон тойронхи шугы бургааһанай оёорой үбһэ гар хажуураар сабшаад, томо-томо бухалнуудые табижа дүүргэһээр үнинэй. Һаалишад сабшалан дээрэ гараба. Хэдэн хажууртай машинын салбуунаар сабшаан, тракторай тармуурай «тарняр» тармаһан, үбһөө хаялаан, асатай үбһэнүүдэй шэдэгдээн харагдана... Дэнсэлмаа басагадаа сомоо дээрэ гарганхай, өөрөө хүбүүдтэеэ хамта томо гэгшээр үбһэ асадан дороһоонь хаяха зуураа:

—Аадарай уһанай тогтохоор бэшээр нюруулагты! Үнеэ һаалгаһаа урда дууһая!,—гэжэ ходол хүхюу зангаараа захирангяар миһэрнэ. Дэнсэлмааһаа доротохогүйн түлөө хүбүүд хүсэ шадалаа гамнанагүй...

Һүүлэй үдэрнүүдтэ Баруун фермэдэ баһал ехэ хубилалта болоо. Муглаанай хүлөө жиишоод, хүнжэлдөө хэбтэжэ байтарнь, һаалишад ерэжэ, өөрэйнь орондо, ажалда альгаяа холонхой, сэбэр сэдьхэлтэй һамгыень фермые даагша болгоо. Колхозойнь правлени һөөлөөр зүбшөөгөө. Өөхэлиг бэетэй Улаагшан түрүүтэй үнеэд улам ехээр һү, тоһо үгэжэл байнхай. Хөөһэлиг бэетэй Харагшан түрүүтэй үнеэдэй фермэ аймаг соохи арбаад колхозой фермэнүүдэй адагынь гэлсүүлхэеэ болихонь гээшэ аабза. Үсэгэлдэр үбһэ хуряалгын мэдээ харахада, колхозынь хүршэтэеэ ана мана сохилдожо ябана һэн. Ганса огторгой доро, ганса нютаг нугада, ганса булагһаа уһатай хоёр фермэнүүд атаагүй адли эрхимүүд болохо ёһотой бшуу.

Мүнөө жэлдэ һү ехээр һаахын түлөө Бичурын совхозой һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон һаалишан Цыден Цыбикжапов 1957 оной эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 2 мянгаад литр һү һаагаад байна. Зунай һаранuудта үнеэн бүриһөө үдэртөө дунда зэргээр 14 литр һү һаажа байгаа.

Б. Гылыковэй фото.

Манай республикын һонин

Мухаршэбэрэй аймагта

ҺОНИН КОНЦЕРТ

Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин артистнууд Мухаршэбэрэй аймагай центртэ концерт харуулаа. Тэрэнэй программадань дуу, хатар наадануу д ороно. Илангаяа БМАССР-эй габьяата артистка В. Тумурова, артистнууд А. Какауров, А. Кузьмин гэгшэдэй хатар, дуунууд аймагай ажалшадта ехээр һайшаагдаба.

Филармониин коллектив тэрэ хуряалгын үедэ аймагай колхозууд, «Эрдэм» совхозоор ябажа, олон концертнүүдые табиха түсэбтэй. Һаядаа Гашейн, Суулгын МТС-үүдэй харьяата колхозуудта концертнүүдые харуулжа байна.

НАРАН СЭСЭГЭЙ СИЛОС

Наран сэсэгээр силос даралдаха, эмта шэмэ ехэтэй һайн тэжээл болодог юм. Мүнөө жэлдэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 50 гектарта наран сэсэг тарижа, һайн ургаса абаа. Тэрээгээрээ мүнөө силос даража байна.

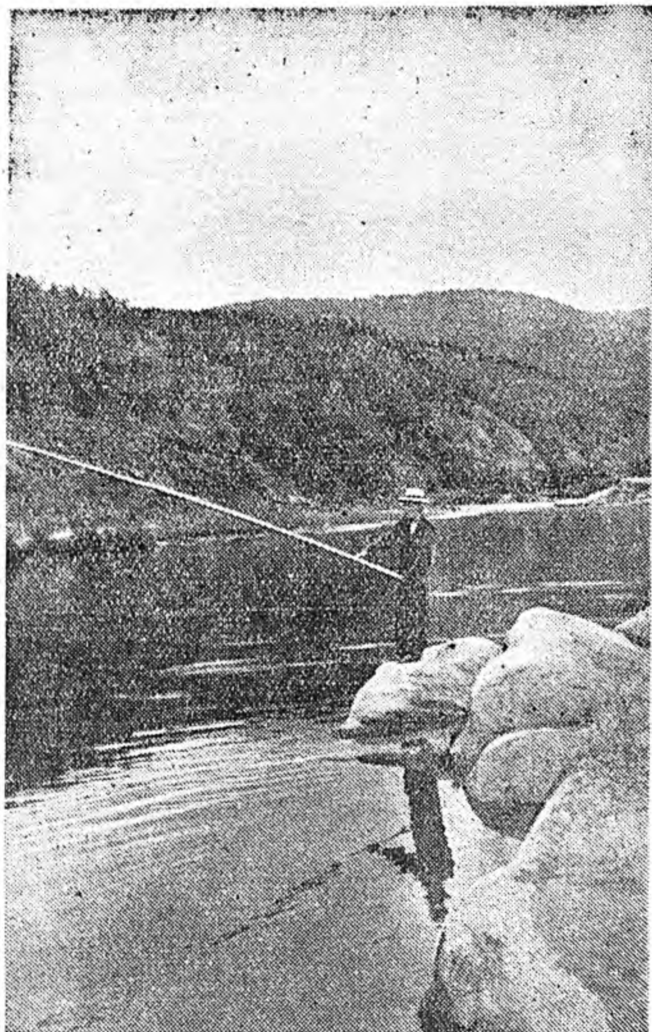
Наран сэсэг хуряалга, силос даралгада тусхай 2 комбайн, 5 автомашина хабаадана. Энэ колхоз силос даралгаа һаяар дүүргэхэнь. Мүнөө жэлдэ хамтадаа 500 тонноһоо бага бэшэ силос наран сэсэгээр даргадаха юм.

МЕХАНИЗАТОРНУУД ШЭНЭ ГЭРТЭ ОРОБО

Суулгын МТС-эй механизаторнууд өөһэдынгөө хүсөөр шэнэ гэр олоор баридаг болонхой. Нёдондо 12 шэнэ гэр бодхоогдоо һэн. Мүнөө жэлдэ 14 шэнэ гэр баригдахаар хараалагданхай. Тэдэнэй 11-иинь баригдажа дүүрэз. Механизаторнууд Г. Грудинин, С. Смолин болон бусад шэнэ гэртээ зөөжэ оробо.

Мүн Сталинай (Заган) нэрэмжэтэ колхоздо мүнөө жэл 18 шэнэ гэр баригдаа. Колхознигууд Р. Ревенский, М. Назаров, В. Калашников, шэнэ гэрнүүдтээ оронхой.

Т. Гармаев, манай корреспондент.

Баргажанай аймагай Баянгол нютагта хадаһаа буудаг Онёо гэжэ дошхон гол бии юм. Үерлээгүй сагтаа номгохоноор харьялан урдадаг. Багаханшье бороогой ороболь, гансата ехээр үерлөөд, табхыжа ерэдэг онсо илгаатай. Энэ мүрэнэй сээл соогуур сурхай, тула, хадаран нууд олон байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Онёогой аманда загаһа агнажа байна.

А. Мантаевай фото.

Баргажанай барилдаашад, һур харбагшад

Манай аймагта бүхэ барилдаан, һур харбаан, моридой урилдаан дэлгэрэнги юм. Эдээнгүйгөөр гансашье һайндэр үнгэргэгдэхэе болинхой. Һаяшаг манай — Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз тогтоһоор гушан жэлэйнгээ ойе һайндэрлөө. Тэрэ найрта үбгэд хүгшэдһөө эхилээд, үхибүүд, залуушуул хүрэтэргөө бултадаан суглараад, олоной хабаадалгатай спортивна мүрысөөнүүд үнгэргэгдөө.

Бүхэ барилдаанда 10 паар хүнгэн бэетэй, 6 паар хүндэ бэетэй бүхэшүүл золгожо, ногоон зүлгэ дээрэ хүсэ шадалаа, хүнгэн солбоноо үзэлсөө. Тэдэнэй дунда эдир наһанай дүрбэн хүбүүд һайал барилдаа. Бүхэ барилдаанай урда тусхай талмай зэһаад, торгон лентээр тойруулжа тэмдэглээ һэмди. Удаалуулан ахалагша судья П. Раднаевай соносхоходо, эгээ 11-часта, жээрбын ёһоор 16 паар бүхэ бурят барилдаанай булгаатай мэргэн дүрэ буляалдажа эхилээ һэн. Түрүүшын тулалдаанай һүүлээр, олимпийскэ туримаар, хаягдаһан найман бүхэшүүл мүрысөөнһөө гаргагдашоо. Хоёрдохи тулалдааньһаа дүрбэн бүхэшүүл үлэбэ. Гурбадахи тулалдаанһаа бүхэшүүлэй бүхэ хоёр хүбүүд шалгараа. Республикын бүхэ барилдаанда хоёрдохи һуури эзэлһэн Будаев Эрдыни, тракторно-тараанажалай бригадын бригадирай туһалагша Санданов Будажаб гэгшэд колхозой чемпион болохын түлөө хүсэ шадалаа гаргалсабад. Теэд. республикын, бүхэ. барилдаанда арайлоройлон алдаһан Будаевые булижа. Санданов Будажаб колхозой 1957 оной чемпионой нэрээргэтэй болобо. Тэрэшэлэн нүхэр Будаев хүнгэн атлетикээршье нилээд ехэ түйлалтануудтай. Гурбадахи һуурида үбгэ хуряалгын бригадын машинист Мунхоев Бадма, дүрбэдэхи һуурида — Шарипов Кадр гэгшэд гараба. Гэхын дашарамда, Шарипов залуушуулай болон студентнэрэй Бүхэдэлхэйн VI фестивальда зорюулагдаһан мүрысөөндэ бүхэ барилдаагаар аймаг соогоо түрүү һуури эзэлһыень тэмдэглэе. Түрүү һуурида гараһан бүхэшүүлдэ колхозой правлени мүнгэн шагнал үгөө.

Бүхэ барилдаанай үедэ һур харбаан боложо байгаа. Номо годлиёо бэлдэнхэй, найман тодлине улаа дараа угсаруулан тудадаг болохын түлөө хэдэ дахин һориһон 20 хүн һур харбаанда хабаадалсаа. Жаран номоной зайтай газарта һур харбалгаар жаран наһатай Марлэй Малакшинов эрхимлэв. Хоёрдохи һуурида Очир Бадмаев, гурбадахида—Даба Линхоев гараба. Колхозой правлени мэргэшүүлдээ мүнгэн шан барюулаа. Бүхэ барилдаан, һур харбаан, моридой урилдаан бурят арадай спорт байһан тулаадаа, угаа урагшатайгаар дэлгэржэ байһаниинь тодорхой байна.

Н. Молчанов.

Бимба ГАЛСАНОВ

МЭДЭГМАА

Мүрэдөө сүүмхээ үргэлэнхэй
Мэдэгмаа шамдуу гэшхэлнэ.
Энэ басаган һургуулидаа
Эрхим һайнаар һурадаг даа.

Багшынгаа асуудалда хододоо
Бэрхээр харюу үгэдэг юм.
Нэмэлгэ хороолгын таблица
Нүхэдһөөн һайнаар мэдэдэг юм.

Олон кружогуудта хабаадажа,
Оёдог, уралдаг болонхой.
Һургуулияа дүүргээд Мэдэгмаа
Һаалишанаар хүдэлхэ хүсэлтэй.

Арадай демократиин оронуудта

Хитадай бага яһатан тушаа асуудалаар зүблөөн болобо

ПЕКИН, августын 24. (ТАСС). Бага яһатанай дунда хэгдэдэг хүдэлмэридэ зорюулагдаһан зүблөөн Циндаодa болоо.

Арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай 105 депутат —ороной 29 яһатанай түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаа.

КНР-эй Гүрэнэй Соведэй премьер Чжоу Энь-лай зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ. Хань (хитад) яһатанай зүгһөө дээрэнхы үзэл гаргаха ябадалтай, мүн үндэһэ яһатанайнгаа, нютаг нютагайнгаа тала хараха, үндэһэ яһатанай илгаа гаргаха ябадалтай тэмсэхэ тухай, национальна автономи тухай, үндэһэ яһатанай һалбаран хүгжэлэн, мүн социалистическэ хубилалтануудай болоһон тухай, үндэһэ яһатан бүхэнэй автономи болон илгарха эрхэтэй байһан тухай, өөрынгөө яһатанай онсо өөрэ зүйлые саашадаашье хүгжөөхэ тухай асуудалда Чжоу Энь-лай элидхэл соогоо тогтожо хэлээ.

Бага яһатанай дунда хэгдэдэг хүдэлмэридэ һүүлэй жэлнүүдтэ ехэ амжалта туйлагдаа гэжэ арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай депутадууд хэлэһэн үгэ соогоо тэмдэглээ. Ороной олонхи нютагуудта национальна автономи бэелүүлэгдэнхэй. Хоёр миллион хүнэй ажаһуудаг газарта демократическа реформо хэгдээ. Хитадай бага яһатан доторойгоо нэгэдэлые ехээр бэхижүүлээ.

Хитадай үндэһэ яһатанай нэгэдэлые таһалха гэһэн баруунай үзэлтэй этэгээдүүдэй һэдэлые депутадууд эрид шүүмжэлжэ элирүүлһэн байна. Мүн энээнтэй хамта бага яһатанай дунда ябуулагдадаг хүдэлмэридэ бии байгаа дутагдалнууд шүүмжэлэлдэ оробо.

«Үндэһэ яһатануудай автономно районуудтахи мүнгэн сангай хэрэгые хүтэлбэрилхэ тухай саг зуурын дүрим» гэһэн үндэһэ яһатанай хэрэгүүдые эрхилдэг комитедэй дурадхалые зүблөөндэ хабаадагшад нэгэн дуугаар дэмжэбэ. Мүн энээнтэй хамта үндэһэ яһатанай автономно районуудтахи предприятинуудые хүтэлбэрилхэ талаар автономно органузацинуудай саг зуурын уялга тодорхойлогдоо.

Үндэһэ яһатанай хэрэгүүдые эрхилдэг комиссиин түрүүлэгшэ, гүрэнэй соведэй премьерын орлогшо Уланьфу зүблөөн дээрэ үгэ хэлэжэ, зүблөөнэй хүдэлмэриин дүн согсолоо.

Зүблөөнэй боложо байха үедэ тэрээндэ хабаадагшад КНР-эй түрүүлэгшэ Мао Цзэдунтай, мүн КНР-эй Гүрэнэй Соведэй премьер Чжоу Энь-лайтай уулзаа.

Болгариин Арадай Республика. Варна городой юрэнхы түхэл.
ТАСС-эй фотохронико.

Болгариин шахтернууд августын 25-да һайндэрлэбэ

СОФИЯ. (ТАСС). Энэ жэлдэ олон мянган Болгариин горнягууд августын 25-да өөһэдынгөө һайндэрые тэмдэглэн, ажалдаа ехэ амжалта туйлаа.

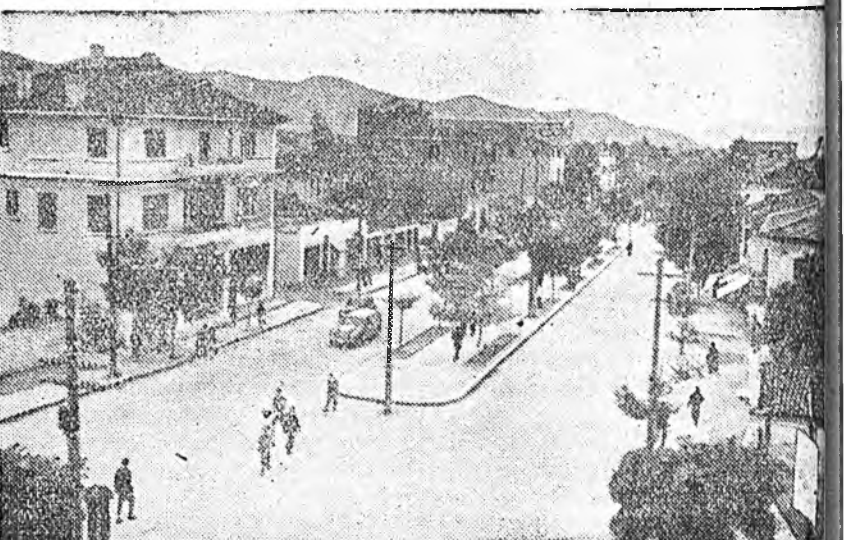
Урдань Болгариин хадын промышленность багаар хүгжөөгдэнги байһан юм. Энэ тэндэ тушаан боложо олдоһон байгаалиин баялигууд мяншье түсэбгүйгөөр ашаглагдадаг гү, али гадаадын баяшуулда худалдагдадаг байгаа.

Арадай засагай тогтоһонһоо хойшо олон шэнэ предприятинууд баригдаа, тэдэнэр мүнөө үеын техникээр хан[гагдаа]. Гансал шулуу нүүрһэ[нэй] промышленностиин һүүлш[ын] табанжэлэй үедэ 700 милли[он] левэ сэнтэй түхэрэлгэ аб[а]һан байна. Хэрбээ 1939 он[до] 2300 мянган тонно нүүрһ[э] абтаһан байгаа һаа, 1956 он[до] 10870 мянган тонно нүүрһ[э] малтагдаа.

Болгариин геологуудай ш[у]габьяатайгаар ажаллаһан[иие] ашаар шулуу нүүрһэнэй, түм[эр]рэй, зэдэй болон түүлгагын рудагай хэбтэшэнүүд о[лдоо].

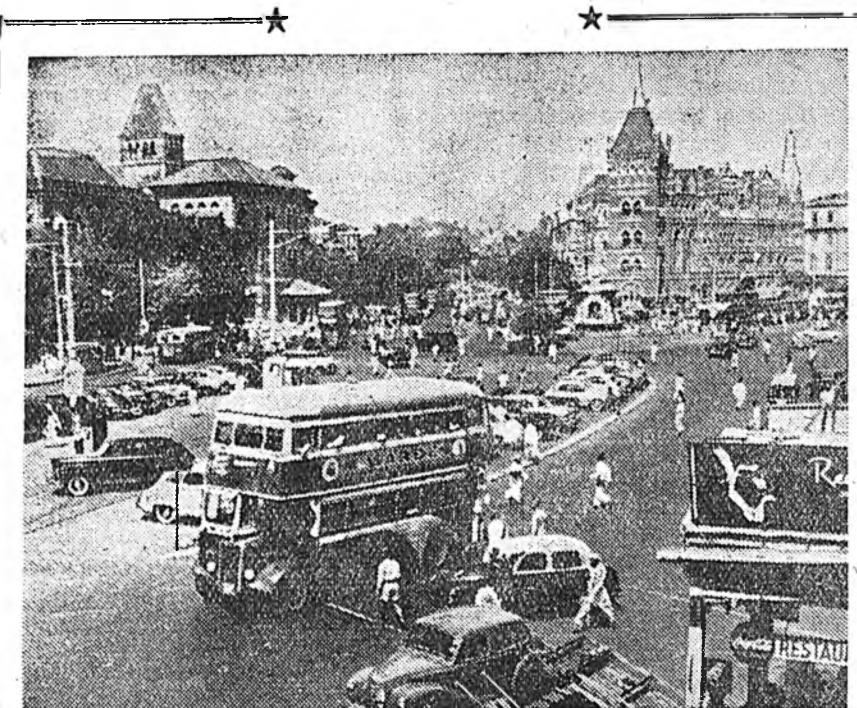
Венгриин залуушуулай коммунистическэ Союзай гэшүүд олон болоно

БУДАПЕШТ, августын 25. (ТАСС). Мүнөө Венгриин залуушуулай коммунистическэ Союзда 5 мянга гаран эхин организацинууд хабаатай, тэдээндэ 160 мянга шахуу хүбүүд, басагад ороно гэжэ залуушуулай коммунистическэ Союзай бүхэвенгриин оргком[итетэй] тедэй гэшүүн Рихард Надь [мэ]дүүлбэ. Залуушуулай комму[нистическэ] Союз залуушуул[ай] дунда ехэ хүндэтэй болох[о] байна гэжэ Рихард Надь [тэ]гэлжэлүүлэн хэлээ.

Албаниин Арадай Республикын ниислэл хото Тирана город.
ТАСС-эй фотохронико.

ХИЛЫН СААНАҺАА ЕРЭҺЭН ТЕЛЕГРАММАНУУД

Инди. Бомбей. Эмхи зургаануудолонтой городой хуби харуулагдана.
ТАСС-эй фотохронико.

Инди КНДР-тэй улам ехээр худалдаа наймаа хэдэг боложо байна

ДЕЛИ, августын 16. (ТАСС). Инди бусад эд бараануудтай хамта джудаа хэһэн хэрэгсэлнүүдые, сай, шеллак, оёдолой машинануудые, электротүхеэрэлгэ, пумаажан болон хилгааһан буд, арһаар хэһэн зүйлнүүдые КНДР-тэ худалдаха. Корейн Арадай-Демократическа Республикын худалдаа наймаанай организацинууд цемент, шэл, цинк, тусхай сортын булад болон бусад эд бараануудые Индидэ худалдахань гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Парижай сүлөөлэгдэһөөр 13-дахи жэлэй ойн һайндэр

ПАРИЖ, августын 26. (ТАСС). Гитлеровскэ булимтаргашадһаа Франциин ниислэл хотын сүлөөлэгдэһөөр 13-дахи жэлэй ойе Парижай хүн зон баяр ёһолгой оршон байдалда тэмдэглээ. Һүүлшын неделиин туршада Парижда болон тэрэнэй оршон тойрон баяр ёһололнууд, митингнүүд болон манифестацинууд, хүн зоной сэнгэлгэ боложо, ороной түрүү хүсэнүүдые саашадаа нягтаруулан жагсаажа, Францин аюулгүй байдалые хангахын түлөө германскэ милитаризмые һэргээлгэхэгүйн түлөө тэмсэл болоо.

Франциин эхэнэрнүүдэй союзай үүсхэлээр городой районуудай нэгэндэнь Франциин үндэһэ яһатанай героиня Даниэль Казановагай дурасхаалда ёһолол болоо. Энэ эхэнэр фашистскэ булимтаргашадтай эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэһэн байгаа. Арадай тэмсэлшэдтэ гитлеровскэ сэрэгүүдэй бээ тушааһан үдэрэй ойе тэмдэглэхын тулада Монпарнас вокзалай шадар митинг боложо, олон мянган парижайхид хабаадаа. Франциин олониитын болон политическэ эрилтэ ехэ ажалябуулагшад, парламентын гэшүүд, Парижай, мүн муниципалитедэй түлөөлэгшэд, дайнай үедэ тэмсэлдэ хабаадагшад энэ байгаа. Сүлөөрэлгын Парижай комитедэй түрүүлэгшэ байһан Андрэ Толле суглаашадай урда үгэ хэлэв. «Шпейдель Франциһаа тонилог!» гэһэн уряа лозунг доро митинг үнгэрбэ.

Египет Франци хоёрой түлөөлэгшэд Женевэдэ хэлсээ хэнэ

ЖЕНЕВА, августын 26. (ТАСС). Египет Франци хоёрой түлөөлэгшэдэй хоорондо августын 26-да Женевэдэ хэлсээн эхилбэ. Суэцкэ канальые эзэмдэжэ байһан компаниин гэрээ каналай абтажа, Египедэй болгогдоһоной һүүлээр, мүн удаань Англи Франци хоёрой Египедтэ хэгдэһэн добтолгын һүүлээр гараһан мүнгэн сангай олон асуудалнуудые хоёр талын түлөөлэгшэд хэлсээнэй үедэ зүбшэхэ.

Мүн энээнһээ гадна, Египет Франци хоёрой хоорондо дипломатическа, тэрэшэлэн худалдаа наймаанай харилсаа һэргээхэ тухай асуудал хэлсээнэй үедэ зүбшэн хэлэгдэхэ гэжэ Швейцариин телеграфна агентствын корреспондент Парижһаа мэдээсэнэ.

Токиодо Америкын солдадууд хулигаан ябадал гарга[на]

ТОКИО, августын 16. (ТАСС). Советскэ баледэй артистнуудай байраһан «Дайици» гэжэ гостиницын байшан дээрэһээ Америкын 3 солдат советскэ тугые таһа татажа абаад, хул дороо дэбһэһэн, элдэбэлһэн байна.

Тэрээгүүр ябаһан хүнүүд энэ муухай ушарые харахадаа ехээр зэбүүрхэжэ, хулиганнуудые барижа тушааха гэжэ оролдобо. Гэбэшье, тэдээр тэрьедэжэ арилаа. Энэ ушарай болоһон газарта Японой полици, мүн Америкын сэрэгэй [по]лици дуудагдаа.

Японо байдаг СССР-эй [эл]сольствын советник Адырхаев [ав]густын 25-да Японой МИД-эй [Ев]ропын таһагай начальник К[а]матай уулзажа, мэдүүлгэ хэж[э], болоһон ушар тухай дуулгаад, [тэ]тэ хүнүүдые хэһээхэнь, мүн с[аа]шадаа имэе ушарнуудай бол[ох]гүйн тулада хэмжээ абахыень [эри]гаа.

Америкын солдат кореецые алаба

НЬЮ-ЙОРК, августын 26. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, кореец хүн Америкын сэрэгэй нефтепроводто дүтэлбэ гэжэ шалтаад, [А]мерикын солдат Инчондо авгу[стын] 26-да тэрэниие буудажа алаа.

США-гэй засагаархид хүниие алаһан өөрынгөө сэрэгэй алба хаагшые абарха гэжэ оролдоно

ТОКИО, августын 26. (ТАСС). Японой тараашан эхэнэр Нака Сакан гэгшые Америкын сэрэгэй алба хаагша Джирардын алаһан тухай хэрэг августын 25-да Маебасада, Гуммын префектурын сүүдтэ хаража эхилэгдэбэ.

Японой олониитын, тэрэшэлэн будад оронуудай түрүү хүнүүдэй шангэ эрилтэ табиһан дээрэһээнь Америкын засагаархид Джирардын хэрэгые Японой сүүдтэ хаража үзэхые зүгөө баатай болоһон байна. Гэбэшье, Японой сүүдэй гарһаа энэ гэмтэнээ абаржа шададхаби гэжэ Америкын засагаархид найда[жа] байна. Сүүдтэ хабаадалса[һан] Америкын правительствын б[о]арминин элдэб түлөөлэгшэд, [мү]н сад хүнүүд США-һаа Япон ер[ээ]. Джирардые хамгаалагшад Д[жи]рардын хэрэг Японой сүүдтэ хар[а]гдахыень хэмжээ хулиита үндэһ[гүй] тинхэдэ Джирард тэрэ тара[ашан] эхэнэрые оилгомторгүй алаһан ба[йна] гэжэ элихэхэ һанаатай гэжэ Ян[он] хэблэл мэдээсэнэ.

Редакторай орлогш[о] О. ГОМБОЕВ[А].

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем —24-74 корректорская — 32-67 бухгалтерия 37-32. Для международных переговоров — 16.

Н 00506. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 14[…]